REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele
BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iulin Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o serie garmond pe o colónă 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Numĕr de Duminecă 8.)

„GAZETA" iese în fie-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe şese luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare, Tĕrgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe şése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe şése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 37.—Anul LXIX. Braşov, Vineri 17 Februarie (2 Martie). 1906.

Aḑi mie, mâne ţie.

A ajuns şi faţă cu Maghiarii mult rĕsfăţaţi şi dedaţi numai sĕ domnéscă şi sĕ poruncéscă altora, sĕ se adeveréscă ḑicala străveche: aḑi mie, mâne ţie.

De când au fost scoşi afară din dietă deputaţii sumeţi şi guralivi ai coaliţiei, ér porţile dietei au fost închise, au început sĕ simtă şi fiii „naţiunei alcătuitóre de stat" ce va sĕ ḑică porunca ungurésca.

„Nu mai trebue nicĭ constituţie, nicĭ lege, nicĭ dietă, nicĭ un fel de votare, hotărîre, protestare, apelaţie, publicaţiune, ridicare la valóre de drept, cum a trebuit în vremile înapoiate şi stricate de până acuma, fiind-că acuma despre tóte se gândesce, dispune, orênduesce, tóte le iniţiază, le cumpanesce şi le isprăvesce — porunca".

Aşa scrie şi se jăluesce vestitul Ugron, cunoscutul şovinist şi speculant de ovĕs, într'una din foile jidovescĭ ale coaliţiei, care numai cu câteva ḑile înainte a fost lovită şi ea dimpreună cu celelalte foi, carĭ se vênd cu creiţarul, de porunca de oprire a colportagiului séu a vêndării lor pe strade şi în localurile publice.

N'ar fi creḑut omul, cât de bine sciu porunci cei dela guvernul Fejervary celor din coaliţia maghiară, aşa că aţi putĕ ḑice, ca-i tractéză par'că ar fi Romănĭ şi nu mădulare ale seminţiei privilegiate şi stăpânitóre. Şi cât de bine sciu sĕ asculte şi sĕ se supună şi aceştia, când vĕd că n'au încătrău. Mulţime de adunărĭ poporale ale coaliţiei, convocate pe ḑiua de Dumineca trecută, ca sĕ protesteze în contra celor ce se petrec în ţĕră, au fost oprite. Unde cei dela cârmuire s'au temut, că poporaţiunea s'ar putĕ turbura, au trimes gendarmĭ şi miliţie. Porunca a mers cu iuţéla fulgerului dela un loc la altul şi linişte a domnit pretutindenĭ. Întrunirĭ s'au putut ţiné numai în localurĭ închise.

Aşa vrea guvernul sĕ împedece cu poruncile lui, ca sĕ fie aţiţate massele maghiare de cătră ómenii coaliţiei. Scopul lui este de a face astfel sĕ se mai liniştéscă spiritele între Maghiarĭ şi sĕ se dea cei ce au mers cu coaliţia cu încetul pe partea celor dela putere. De vor reuşi a-şĭ ajunge ţinta, e altă întrebare. Deocamdată însĕ poruncile sbóră şi sbârnăe pretutindenĭ.

Numai alaltăerĭ ministrul de interne a dat o ordinaţiune, prin care desfiinţéză tóte comitetele aşa numite de salute publică, ce şi le-a fost format coaliţia în tóte părţile, şi tóte comisiunile ce şi le-a ales ea prin comitate, cu însărcinarea de a purta lupta de resistenţă contra guvernului.

Se apropie ḑiua de 15 Martie şi se spune, că sunt deja scrise poruncile, prin care se va opri acéstă serbare naţională maghiară pe cuvênt ca sĕ nu se facă sgomot şi demonstraţii, carĭ sĕ turbure poporul. In Dobriţin a şi fost oprită serbarea, ce voesc s'o facă la 15 Martie în loc public tinerii colegiului de acolo. Şi încă de aicĭ înainte vor urma poruncile cu duiumul. Kristoffy desfăşură în privinţa acésta o hotărîre rară. Póte că vrea sĕ lase urme adêncĭ după el, căcĭ e vorba că în curênd se va retrage.

Ministrul preşedinte bar. Fejervary, despre care se ḑice, că va lua el ministeriul de interne, ér cel de finanţe îl va da altuia, se află încă în Viena, unde a fost primit în audienţă de Maj. Sa. Se crede, că călĕtoria lui de acuma între altele are de scop a regula şi cestiunea recrutării. E vorba, ca guvernului sĕ i-se dea însărcinarea de a provoca prin ordonanţe pe cei obligaţi la serviciul militar sĕ se presenteze de bunăvoie şi că în casul acesta li-s'ar erta sĕ mai servéscă şi anul al treilea. Décă nu ar folosi nicĭ mĕsura acésta, atuncĭ e vorba ca recrutarea sĕ se facă la înalta poruncă cu puterea. Étă dér câte nu se fac şi se pregătesc pe cale până acum neobicĭnuită, punênd sub poruncă şi pe mândrele odrasle ale coaliţiei.

De tóte acestea Maghiarii din opositie nicĭ nu visau, pe când cu atâta plăcere aplaudau pe sbirii guvernului, când prigoniau cu atâta rĕutate pe Romănĭ. Nu s'au gândit, că gândul şi fapta rea se rĕsbună asupra celui, ce le comite, într'un fel séu altul.

Nu mai vorbim de deosebirea între dreptatea causei luptătorilor poporului român şi dreptatea causei coaliţiei, care a mers până a încerca sĕ confisce drepturile corónei în folosul ei şi al nisuinţelor ei de maghiarisare şi de domnire.

Tóte se rĕsbună în lumea acésta şi cei ce vĕd rĕul de care sufer alţii, şi se bucură, nu rĕmân nepedepsiţi de sórte. Aḑi mie, mâne ţie.

Revista politică.

Braşov, 16 Februarie v.

De la disolvarea dietei ungurescĭ în ḑiua de 19 Februarie, nu s'a petrecut la noi în ţĕră vr'un eveniment politic mai însemnat, din care s'ar putĕ deduce o apropiată schimbare a situaţiunei. Faptul, că, contrar hotărîrii aduse la 19 Febr., camera nu s'a mai întrunit în şedinţă, arată că cei din coaliţie s'au mai astîmpĕrat şi că s'au convins şi ei, că zadarnic le este a-se pune faţă 'n faţă cu puterea armelor, ce au fost împresurat parlamentul.

Intr'aceea *guvernul a pornit o seriósă acţiune* în ţĕra întrĕgă pentru a înfrânge orĭ-ce resistenţă din partea coaliţiunei. Prin numirea de comisarĭ regescĭ şi guverniali investiţi cu depline puterĭ şi prin tot felul de mĕsurĭ mai mult séu mai puţin absolutiste şi reacţionare, cabinetul Fejervary ţine sĕ-şĭ resolve problema ce i-s'a impus: a suprima mişcarea de resistenţă a majorităţii dietale şi a face rînduială.

A început'o gevernul cu *suspendarea dreptului de întrunire.* Nu se vor mai putĕ ţiné adunărĭ poporale sub ceriul liber şi în localurĭ publice, ci numai în localurĭ private. Ordinul cu privire la acéstă mĕsură s'a dat înainte de 25 Febr., ḑi pe care au fost convocate sute de adunărĭ, în carĭ foştii deputaţi aveau sĕ-şĭ facă dările de sémă şi sĕ se protesteze contra disolvărei dietei etc. Adunărĭ nicĭ nu s'au ţinut, decât fórte puţine în localurĭ private. Pretutindenĭ a fost însĕ concentrată forţă militară, gendarmerie şi poliţie în numĕr mare, ca sĕ risipéscă îndată pe cei carĭ n'ar voi sĕ se supună ordinelor stăpânirei. Astfel ḑiua de 25 Februarie, care era sĕ fie o ḑi de mare manifestaţie şi demonstraţie în ţĕră, a trecut în linişte, fără a-se întîmpla ciocnirĭ şi demonstraţiunĭ.

A mai luat guvernul şi alte mĕsurĭ, anume: *a oprit vêndarea de foi politice pe strade,* pe cuvênt, că foile ar aţiţa spiritele şi ar primeḑdui pacea şi ordinea publică. Se mai vorbesce, că guvernul ar avé de gând sĕ introducă *censura preventivă* faţă cu ziarele politice şi sĕ instituĕ un tribunal escepţional pentru judecarea şi pedepsirea delictelor sĕvîrşite pe calea pressei.

Nu mai puţin importantă este o altă mĕsură luată de ministrul de interne Kristoffy, prin care *disolvă tóte comitetele* ce s'au format în comitate şi oraşe, numite „comitete ale apĕrărei constituţiei" şi de „salute publică", carĭ şi-au fost luat ca problemă despăgubirea funcţionarilor suspendaţi de guvern şi ajutorarea familiilor reserviştilor de întregire.

*

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Moş-Alisandru Ciobanu.

De **Mihail Sadoveanu.**

— Fine. —

In vremea acésta din urmă au venit mai multe întîmplărĭ, carĭ au făcut pe bĕtrân sĕ crédă, că şi-a întors cu desĕvêrşire Dumneḑeu faţa de la el.

Intâiŭ a fost asta: că într'o nópte nisce flăcăi posnaşĭ, ca nicĭ-odată, s'au strecurat la gardul din fund al liveḑii şi de-acolo au svîrlit câneluĭ un boţ de câlţ amestecat cu cleiŭ; au sărit apoi gardul, au trecut fără grijă pe lângă cânele care se bătea cu botul de trunchiurile copacilor şi scheuna înăbuşit şi au început, prin lumina lunii, sĕ cerceteze ródele cele mai frumóse.

Unul a dat un chiot, — aşa de pătrunḑĕtor, încât în casă, cine scie unde, bĕtrânul a scăpat cărţulia din mânĭ şi a eşit gâfăind afară.

Când a vĕḑut grozăvia aceea, picior de om strĕin în cuprinsurile lui, braţ strĕin înălţându-se spre ródele lui, i-a venit sĕ cadă din picióre. A început sĕ tremure, a început sĕ urle, sĕ strige, sĕ asmuţe câne-le, dér flăcăii se plimbau prin livadă prin lumina lunii, ca într'o împĕrăţie a lor. A vĕḑut atuncĭ roşu înaintea ochilor, a apucat în mână o furcă de fier şi s'a repeḑit, — dér un flăcău i-a sărit în spate, i-a smuls furca, l-au descins, l-au legat cu brâul de un nuc, i-au pus şi lui câlţĭ în gură, — apoi l-au lăsat în plata Domnului, au sărit gardul şi s'au dus în tréba lor.

A fost a doua ḑi o zarvă nemaipomenită în sat. Urla moşnégul pe tóte cărările. Pe câţi-va din flăcăi îi cunoscuse; se duse pe la casele părinţilor lor, strigase, ceruse dreptate în gura mare, — dér par'că era un făcut: nimenĭ nu se mişca; gospodarii zîmbeau pe sub mustată, treceau înainte, păreau că nu înţeleg nimic din tânguirile bĕtrânului. Atuncĭ, déc'a vĕḑut ş'a vĕḑut, moş-Alisandru s'a hotărît sĕ facă acel lucru ne mai auḑit şi ne mai pomenit, pe care nu-l făcuse nicĭ-odată în viéţă: se hotarî sĕ dea în judecată pe toţĭ, pe flăcăi, pe părinţĭ, pe toţĭ câţĭ îi trecură lui prin minte, ca sĕ-l despăgubéscă, sĕ-i plătéscă de ḑece-orĭ cât îi luase, — că de ce-i judecată?

Ş'a fost şi judecată. Pentru întâia dată s'a dus la oraş, departe, bĕtrânul, — ş'acolo judecătorul l'a întrebat, décă are martorĭ; şi décă bĕtrânul a rĕspuns, că n'are, l'a trimis judecătorul acasă. Plin de năduf, a dat dracului pe toţĭ bĕtrânul, — apoi fórte înspăimântat, cetindu-şĭ Epistolia, s'a întors în sat: vĕḑuse ceva grozav la târg şi era fórte înspăimântat. Se duse numai decât la părintele Irimia.

Gata! ḑise el cu amar. Se sfîrşesce lumea; scrie şi la carte! Cum vréi sĕ fie vre-o dreptate la stăpânire, décă se sfîrşesce lumea?...

— De unde-o scoţĭ şi asta, moş-Alisandre? întrebà zîmbind preotul. Cum sĕ se sfîrşéscă lumea?

— Aşa, părinte Irimie... am vĕḑut bălaurul!

— Care bălaur, creştine?

— Bălaurul despre care scrie la carte!. Venia gemând, şuerând lung şi negru... Se târa pe pământ ş'avea o gură întórsă în sus şi sloboḑia în vĕzduh cătran şi fum de pucióşă... Mare spaimă pe sufletul meu, părinte!... Ómenii nicĭ se uitau la el... Dér póte aşa, numai mie sĕ mi-se fi arătat...

Popa se uită lung la bĕtrân, apoi începù a rîde:

„Sci ce, moş-Alisandre?.. Bată-te sĕ te bată!... Ai vĕḑut póte trenul de te-ai speriat aşa de cumplit... N'aveai de unde sĕ scii, că ḑice că acu a eşit şi umblă prin lume: umblă cu foc şi-i ca o căruţă şi te duce de icĭ colo ca vêntul... Nicĭ eu n'am vĕḑut încă, dér ḑice că-i o drăcie nemţéscă...

— Cum îi ḑice?

— Trenul...

— Apoi nu, aista nu-i tren, părinte, aista-i balaur... precum scrie la carte... Mare spaimă pe sufletul meu! Venia gemând şi şuerând, lung şi negru, ş'avea o gură întórsă'n sus şi sloboḑia cătran şi fum de pucióşă! Era bălaurul, părinte!..."

Şi ḑiua aceea tótă a oprit pe ómenĭ în drum şi le spunea de dihania ce vĕḑuse.

Aşa, aşa... pentru rĕutăţile nóstre...

— Mai sci, moş-Alisandre, mai şci?..."

Ér acasă, pe când aţiţa focul şi punea de mămăligă, spuse şi babei ce vĕḑuse. Dér baba era pe ducă şi era fórte

Cari vor fi *planurile guvernului* pentru viitor, nu se scie încă cu siguranță. Ministrul președinte Fejervary a fost primit la 27 Februarie în audiență de către Maj. Sa și se dice că în audiența acésta ar fi presentat monarchului o serie întrégă de propositiuni cu privire la viitórea sa acțiune. Unele din diarele vienese și budapestane cred a sci, că Fejervary ar fi propus monarchului convocarea dietei pe diua de 11 Aprilie. Majestatea Sa n'a decis, și se crede, că nici nu va aproba acest plan, ci va prescrie alegeri dietale nóue mai curênd, decât s'ar aștepta.

*

După multă trăgănare și după consfătuiri repetite, *comitetul coalițiunei* s'a hotărît totuși să dea un *„manifest către națiunea maghiară“*. Manifestul e subscris de Francisc Kossuth, contele I. Andrassy, contele Albert Apponyi, bar. Desid. Banffy, Ignatie Daranyi și contele Aladar Zichy. Afară de acești a a mai fost subscris de toți membrii partidelor aliate, apoi de Wilh. Mezöfi, Wilh. Vazsonyi, Adolf Leitner și Oscar Ivanka.

In manifest se arată la început, că dieta a fost disolvată cu forța armată printr'un comisar regesc, deși constituția nu recunósce instituția de comisar regesc ca factor de drept public. Dieta a respins unanim comunicatele, ce le-a făcut factorul ilegal. Atunci forța armată și gendarmeria pătrunțênd în sanctuarul camerei, un colonel, la ordinul comisarului, a săvîrșit păcatul de a ceti în fața băncilor góle (?) copia autografului regal de disolvare.

Continuând manifestul dice, că după închiderea dietei prin forța armată, s'au publicat două ordinațiuni: una despre tariful vamal autonom, alta despre întrarea în vigóre a convenției comerciale cu Germania, prin ceea-ce s'a început de fapt o nouă epocă vamală, nu însă *lege lata*, ci *via facti*, nu în mod legal, ci de fapt. Faptul acesta dovedesce, că nu numai pe teren militar, ci și pe terenul economic ideia imperiului unitar s'a pus în calea nisuințelor naționale și a contribuit la aceea, ca majoritatea dietei să nu fie încredințată cu guvernarea țării. Graba cu care garanțiile de drept din art de lege 30 de la 1899 și ale art de lege 12 dela 1867 au fost scóse astfel din vigóre în ce privesce independența economică, dovedesce că nu numai pentru punctul său de vedere în cestiunile militare, Coróna a negat aprobarea programului majorității.

Manifestul vorbésce apoi despre drepturile suverane și dice, că și majoritatea dietei a respectat aceste drepturi, constituția ungară nu recunósce însă decât drepturi suverane constituționale, deci și aceste drepturi se pot esercita numai constituțional în sensul legilor, în înțelegere cu națiunea. Pe basa acésta a pretins oposiția schimbarea acelor stări în armată, cari sunt în contradicere cu ideia de stat maghiar: a pretins aplicarea limbei maghiare a statului, steagul și insigniile maghiare în partea întrigitóre ungară a armatei comune. In sensul acesta și cu devisa acésta a eșit biruitóre majoritatea la alegeri, stabilind un program comun pe care l'a presentat corónei în formă de adresă a camerei. Programul acesta a fost respins rigid de rege, ba contra, obiceiului secular, regele nici la adresă n'a răspuns, ci a pretins, ca majoritatea să formeze guvernul pe basa programului indicat de Coróna. Acésta însă nu numai s'ar fi opus principiilor fundamentale ale constituționalismului, ci nici în practică nu s'ar fi putut realisa.

Manifestul continuând se ocupă cu enunciațiunea din autograful de disolvare în care se dice, că Maj. Sa își susține dreptul de a convoca cât mai curând noua dietă. Dér fiindcă prin violențele guvernului, cum este suspendarea autonomiei, a dreptului de întrunire, a atacărei pressei, s'a deschis deja epoca puterii autocratice, națiunea trebue să fie gata a-și apăra legile, drepturile, libertatea și constituția în contra loviturilor și mai mari, ce ar puté să o ajungă.

Apeléză apoi manifestul la toți cetățenii fără deosebire de limbă să ia parte la acéstă luptă de apărare și încheie dicênd, că atunci, când „națiunea“ va învinge, ea va lua în mâna ei realisarea problemelor nouei sale renasceri în înțelegere cu regele său.

*

In Austria se petrece tocmai acum un eveniment fórte însemnat. Guvernul Gautsch a presentat parlamentului din Viena proiectul de lege despre *reforma electorală pe basa votului universal*. Motivarea acestui proiect a făcut'o însuși ministrul președinte Gautsch în ședința de la 23 Februarie într'un discurs ascultat cu mare atențiune de întréga cameră. El a declarat între altele, că guvernul n'a lăsat nimic neîncercat în proiect spre a evita pe cât se póte perderi de drept electoral naționale și nu se va puté tăgădui voința lui de a face dreptate într'un stat de naționalități. Pentru a resolvi cestiunea națională, a aplicat în primul rênd principiul teritorialității, creând cercuri de alegere unitare naționale. In ce privesce majoritatea, este un fapt — dise Gautsch — că în camera acésta nici un popor nu are majoritate și nu o va avé nici în noua cameră. Pentru a avé parte de o majoritate, fie-care va trebui să nisuéscă a face politică de alianță. Viitorul Austriei se întemeiéză pe aceea, ca popórele, cari sunt factorii mai distinși ai desvoltării culturale a statului, în loc să-și risipéscă puterile fără efect, se vor uni și vor participa cu responsabilitate la conducerea afaceriior.

*

Sesiunea parlamentară a *camerelor române* a fost prelungită până la 14 Martie. In luna Mai se vor întruni corpurile legiuitóre într'o sesiune estra-ordinară cu prilegiul jubileului de 40 ani de domnie a regelui Carol.

*

Din scirile mai noue sosite din Bucuresci și Atena cu privire la *conflictul greco-român*, s'ar părea că lucrurile încep a se schimba spre bine. Intr'o convorbire, ce a avut'o corespondentul nostru din Bucuresci cu distinsul bărbat de stat român, d-l C. Disescu, acesta a asigurat pe corespondentul nostru, că între guvernul român și cel grec sunt în curs tratative *pentru aplanarea conflictului*. Guvernul grec, a dis d-l Disescu, ar fi dispus, să recunóscă dreptul de naționalitate al Românilor, să combată din tóte puterile sale bandele din Macedonia și se despăgubéscă în bani familiile Românilor macedoneni cădute victime bandelor grecesci. A mai spus d-l Disescu, că guvernul grec va căuta să câștige pe séma Românilor macedoneni și un episcop român la Bitolia.

Scirile aceste se confirmă acum în parte și de diarul vienez „Neue Freie Presse“, care scrie că actualul guvern grecesc va pune capăt conflictului până la 1 Iunie, când espiră terminul de resumare a tratatului comercial greco-român.

*

Dilele aceste Țarul Nicolae al Rusiei a publicat un ucaz imperial, prin care *se convócă pe diua de 10 Maiu duma* (dieta) *imperială*. Până la terminul acesta se vor face în tóte provinciile rusesci alegerile deputaților pentru dumă. Aceste alegeri sunt primele alegeri parlamentare în marea împărăție rusésca.

SCIRILE DILEI.

— 16 Februarie v.

Mórtea unui dascăl din vechea generație. Sâmbăta trecută a fost înmormêntat în Oradea mare canonicul și prepositul capitolului gr. cat. din acel oraș Teodor *Kövary*, repausat în etate de 87 ani. Prohodul s'a săvîrșit în catedrală de către P. S. Sa Episcopul Radu cu mare asistență. Teodor Kővary se trăgea dintr'o familie nobilă din comuna Mesteacăn (Chioar), care purta numele de Pop, dér mutându-se prin veacul al XVIII în Portelec, (Bihor), acolo a fost supranumită »Kővary« adecă Chioreanul. Cea mai frumósă activitate a repausatului canonic cade în timpul de 33 ani (1843—1876), când a funcționat ca profesor și director la gimnasiul din Beiuș. A fost om învățat, care a predat limba grecéscă și pe cea latinéscă, apoi sciințele fizice și alte obiecte, ba când a cerut trebuința, după cum arată profesorul Traian Fărcaș în istoria gimnasiului din Beiuș, a predat și gimnastica (1868). Era în stare să țină prelegere în limba românéscă, ungurésca, latinéscă și pe vremea absolutismului a ținut și în limba nemțéscă. Dintre cei-ce i-au fost elevi înainte de 1848, cei mai mulți s'au mutat la cele veciniice înaintea lui; dintre cei de după 48, sunt încă mulți în viață, archimandriți, advocați, protopopi și preoți. Părintele Alexe *Verdea* din Satulung, care a făcut examenul de maturitate la Beiuș și a fost chiar în gazdă la Kővary, multe lucruri frumóse scie să povestéscă despre inima bună a repausatului. Ca director a sciut să apere caracterul românesc al gimnasiului, căci în mai multe rênduri guvernul a făcut încercare să scótă limba românéscă de acolo. După cum arată profesorul Fărcaș în istoria sa, directorul Kővary cu cuvinte energice a sciut să răspundă la aceste încercări, relevând că întemeietorul gimnasiului, nemuritorul episcop Vulcan, a întemeiat acéstă școlă la 1828 pentru cultura neamului românesc. — »Gazeta Transilvaniei« a pierdut prin mórtea acestui canonic un amic, care a cetit-o de la înființarea ei, ér abonat era de 63 ani (adecă de la 1843) fără întrerupere. Pe lânga capitolul din Oradea, i-a anunțat mórtea prin anunț funebru separat și institutul »Silvania« din Șimleu, unde a fost timp de 18 ani președinte al comitetului de supraveghiare.

Fie-i țărîna ușóră!

Condamnarea demonstranților de la biserica grecéscă. In diua sfinților »Trei Ierarchi« un grup de studenți macedo-romani s'au dus la biserica grecéscă din Bucuresci, unde farmacistul Tașca Pucerea a cetit »Apostolul« în limba românéscă și au cerut popii grecesc să cetéscă și el evanghelia tot românesce. In urma intervenției din partea ambasadei rusesci, manifestanții au fost dați în judecată și procesul a fost judecat Marți în fața secției II a tribunalului Ilfov. Acusații: Tașcu Pucerea, farmacist și studenții Naciu Barba, Papa Goga, Tașcu Sato, N. Stefănescu-Bazdachi, P. Gogeaman, T. Popescu și Tanase Iancu, s'au presentat fără apărători. Sala era înțesată de public. T. Pucerea recunósce, că a cetit »Apostolul« românesce. Președintele întrebă: »Ai insultat pe popa?« — Nu. L'am rugat numai, să țină slujba românesce, fiind-că se află în România, și

---

amărîtă. „Da, da, babă, sloboția cătran și fum de puciósă... L'am vědut... Pentru rěutățile nóstre“...

— „Of! le-i fi vědut, cred, ți-s'o fi arătat pentru rěutățile tale, — că iaca, din pricina ta am să mor eu...“

Bětrânul tăcù și se îndreptă de-odată cu ochii mari ațintiți spre mătușa Maria. Slabă, slabă, lungă, un schelet sub tóla săracă, mătușa Maria îl ținția cu ochi adânci în cari se rotiau focuri bolnave.

Bětrânul o privia neclintit, apoi lăsà la foc, așa cum îl pusese, ceaunul pe pirostrii, se îndreptà spre sfinții nenumărați din părețele rěsăritului, își făcù o cruce mare și începù să bolborosésca îndelung. Sta cu mânile încrucișate pe piept și rostia rugăciuni, apoi încet, pornindu-le din creștet, își făcea cruci mari încovoindu-se tare din șale, ducêndu-și dosul palmei la pământ. Sufletul i-se sguduise adânc; înfricoșat se gândia la cele ce spun cărțile, la sfinții neclintiți din părete, la vorbele babei și la judecata de apoi. O lumină mică, o lumină de durere ardea în sufletul lui împietrit; o simțire rece îi încleștase inima, ca într'o suflare de mórte...

„Măriórà, Măriórà...“

Bětrâna gemù încet.

„Măriórà, toți suntem păcătoși pe lumea acésta. Iértă-mě... Ce ți-am făcut eu? Ce ți-am greșit?... Étă, acuma póte vine diua de apoi, póte vine diua judecății, când vor suna îngerii din trâmbiți de aramă... Simt eu că mi-se înfricoșéză sufletul... Iartă-mě pentru tóte ce ți-am greșit...“

Bětrâna abia putù șopti ca într'o suflare: Două dile m'ai lăsat singură, fără strop de apă, fără o îmbucătură de mâncare, singură și bolnavă... Au venit femei din vecini și mi-au adus... Eu n'am vrut nici să beau, nici să mănânc... Tu nu te-ai îndurat de mine: m'ai lăsat ca pe un câne; ca un câne vréu să mor!...“

Afară, prin văzduhul negru al tómnei, trecù cu vaere o învěluire de ciori. O undă de vênt se strecura pe hórnă. Bětrâna tăcuse, cu suflarea sfîrșită, cu ochii umbriți de aripa morții. Prin sufletul întunecat și rătăcit al bětrânului pătrunse ér o adiere ghețósă.

Se îndreptà ér către sființii lui și ér prinse a bolborosi în tăcerea adâncă. Mătușa Maria aștepta cu ochii ațintiți în bagdadie.

„Iértă-mě, Măriórà, pentru tot ce ți-am greșit“! șopti bětrânul întorcându-se încovoiat, cu ochii arțători. „Nu mai avem mult și ne vom duce la judecată... Vai de sufletul meu, vai de sufletul meu!...“

Neclintit în întunerec sta, fără nici o vorbă acum. Simția fiorul rece, ascuțit în piept, în adânca tăcere: aștepta vorba de ertare — și totul tăcea în întunerec. Nimic, o tăcera, grozavă fiorósă. Făcù doi pași, întinse mâna. O trase iute. Prin întunerec vědù deslușit, simți că bětrâna se stinsese, înghețase fără să-l ierte.

Și'n tăcerea aceea ér auți vaerul stolurilor de ciori; o învěluire de vênt bubui în tindă; ér în vatră de-odată pocni ceva cu sgomot.

Bětrânul se cutremurà. Pe pirostrii pocnise ceaunul.

Sfîrșitul lumii, balaurul, antihristul; — déc'a pocnit și céunul, vine sfîrșitul lumii! gândea rětăcit bětrânul, cu mintea turburată. Bětrâna neclintită tăcea în mórtea ei, fără nici o suferință, ér în bětrân neliniști grele, viforóse cresceau. Și cum pornea prin văzduh mânia furtunii, rěsusunătóre și adâncă, — de-odată isbucniră cântări sfășietóre în urechile lui moș-Alisandru, — și atunci am avut eu cea mai mare gróză a copilăriei mele, atunci când după răcnete, după chemări prelungi, eșit afară cu toți ai noștri, am vědut sus, în vîrful casei lui pe bětrân, înălțat, prin întunecime, ca o umbră grozavă, cu pěrul învěluit de vênt, cu barba sbârlită, cu brațele întinse spre văzduhul negru, spre asfințit, de unde venia furtuna cu un nor uriaș, cu bălaurul uriaș al Apocalipsului!

S'a liniștit bětrânul apoi după nóptea aceea de gróză, dér nu și'a mai venit în fire. S'a călugărit pe urmă, am audit târdiu că a și murit, singuratic și trist, cerênd iertare celei ce se stinsese chinuită. A murit fără să fi înțeles vre-odată de ce trece prin lume amărîta umbră a omului. El s'a dus, dér în unele nopți de spaimă ale copilăriei mele, multă vreme a rămas cu ochii lucind, cu pěrul sbîrlit, cu brațele înălțate, în șuerul furtunilor tómnei.

(„Alb“.)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

majoritatea credincioşilor presenţĭ sunt Românĭ. — Popa a rĕspuns, că »e pĕcat a sluji românesce în biserică grecéscă«. — Bazdachi a rĕspuns popii, că acesta nu e pĕcat, dér pĕcat e, când Grecii omóră pe Românii nevinovaţĭ din Macedonia. — Procurorul în rechizitorul sĕu spune, că România este cea mai tolerantă ţéră. Adevĕrat, că mulţĭ abuséză de acéstă toleranţă şi adevĕrat că bandele grecescĭ omóră pe Românii din Macedonia, dér cu tóte acestea nu se póte admite, ca sĕ se zăticnéscă cineva în cultul sĕu pe pământul României, decĭ cere pedepsirea demonstranţilor. Taşcu Pucerea descrie măcelurile Grecilor contra Românilor macedonenĭ. Părinţĭ, fraţĭ surorĭ de ai fie-cărui dintre cei acusaţĭ şĭ-au pierdut viéţa şi averea prin armele şi tăciunăria bandelor grecescĭ. Insuşĭ Tache Pucerea a fost înjunghiat odată de Grecĭ. Şi décă am mers la biserica grecéscă, n'am mers sĕ facem scandal, ci sĕ arătăm, că precum grecilor nu le place sĕ-i siléscă cineva a sluji românesce, aşa nicĭ Românilor din Macedonia nu le place când îi silesc a-şĭ părăsi limba lor maternă. Acusaţii au fost condamnaţĭ la o amendă de câte 100 lei.

Schimbărĭ în guvern. După o ultimă scire, Majestatea Sa monarchul a primit demisiunea ministrului unguresc de culte şi instrucţie publică George *Lukacs*, faimosul ministru, care a dat şi mai faimósa ordonanţă de maghiarisare a învĕţămĕntului din şcólele poporale nemaghiare. — Ca ministru de finanţe a fost numit Aurel *Münich*.

Alegerile pentru sinodul archidiecesan. Consistorul archidiecesan a stabilit pentru alegerea deputaţilor din cler ḑiua de *Joi, 23 Februarie st. v.*, ér pentru alegerea deputaţilor mirenĭ ḑiua de *Duminecă, 26 Februarie v.* In aceste ḑile se vor întruni sinódele respective Comisarĭ pentru cercul XVIII Braşov au fost numiţĭ: comisar preoţesc Vasilie Voina protopresbiter, şi comisar mirén d-l adv. Simeon Damian. Pentru cercul Braşov şĭ-au pus candidatura d-nii prof. A. *Bârseanu* şi Dr. N. *Vecerdea*.

»Economul«. institut de credit şi economii din Cluşiŭ îşi publică raportul anual şi încheiarea compturilor pe anul XX de gestiune 1905. Menţinêndu-se basa de soliditate constatată şi prin adunarea anterióră, gestiunea anului espirat a dat în raport cu dificultăţile ivite şi depresiunea generală economică, *resultate ce se pot numi cu drept cuvênt mulţămitóre.* Operaţiunile institutului s'au lărgit. In Gherla are o filială, care se va mai desvolta. In Gilău s'a înfiinţat o reuniune de credit. S'a sondat chestiunea înfiinţării unei expositurĭ în Aiud şi pentru Reuniunĭ Raiffeisen etc. Nu s'a neglijat nicĭ partea umanitară şi culturală. Institutul a întreţinut »masa studenţilor academicĭ«, a dat ajutor pentru ridicarea bisericei române unite din Cluşiŭ şi a distribuit cărţĭ de şcólă. Profitul net al anului 1905 a fost *38.382 cor. 52 banĭ.* Adunarea generală este convocată pe 24 Martie.

Ne bucurăm, că acest institut după anul furtunos expirat, a întrat într'un stadiu atât de frumos de avênt.

Toţĭ funcţionarii din comitatul Sabolciu s'au dat dimisia din posturĭ.

Polonyi acusat de lesa majestate. Deputatul koşuthist Geza *Polonyi* a ţinut ḑilele aceste o vorbire în care procurorul a găsit, că a comis crima de *lesa majestate.* S'a pornit proces contra lui pentru acéstă crimă. Şépte ḑiare maghiare din Budapesta, carĭ au publicat vorbirea lui Polonyi, au fost confiscate şi se va porni proces şi contra lor pentru reproducerea vorbirei.

Amânarea adunării continuative a Reuniunii române de cântărĭ. Primim spre publicare următorul avis: Din causă, că comisiunea încă nu şĭ-a terminat lucrările sale, adunarea generală a reuniunei rom. de gimnastică şi de cântărĭ anunţată pe *Marţĭ, 21 Februarie v., se amână.* Despre ţinerea proximei şedinţe voiŭ încunoscinţa pe membrii prin »Gazeta Transilvaniei« şi printr'un convocator separat în cel mai scurt timp. *Braşov*, 15 Februarie v. 1906. — *Dr. V. Saftu* vicepresident.

Distincţiune extraordinară. D-l locotenent-colonel în pensiune Mihail *Cernokrak*, a fost înaintat prin graţia prea înaltă în mod extraordinar la gradul de *colonel* ad honores. D-l colonel, a cărui depărtare din Braşov, înainte cu vre-o 4 anĭ, a fost atât de regretată, cu deosebire în cercurile românescĭ, păstréză şi el amintirĭ plăcute din societatea nóstră, dovadă că până în ḑiua de astăḑĭ ţine abonat ḑiarul nostru, pentru a nu uita limba românéscă, pe care a învĕţat-o bine şi de sigur pentru a afla câte o noutate din mijlocul nostru. D-l colonel Cernokrak locuesce acum în Pozega (Slavonia).

Dela corul bisericii Sf. Nicolae din Braşov-Scheiŭ primim spre publicare următorul avis: In şedinţa membrilor corului bisericii Sf. Nicolae, ţinênută în 26 Februarie n., s'au stabilit următórele taxe pentru esecutarea cântărilor prescrise la cununii, înmormêntărĭ şi parastase: *100 cor.* pentru cântările esecutate şi până acum la astfel de prilejurĭ; ér suma de 200 cor. pentru casul când familiile respective doresc o pompă mai mare, esecutându-se în casul acesta încă şi alte cântărĭ prescrise.

Ucidere şi tâlhărie în Braşov. In lucrătórea rotarului G. Donáth din Blumĕna au găsit mort în diminéţa ḑilei de 27 Februarie pe calfa Orban Elek din Zabola (Treiscaune) avênd o rană mare la partea dindĕrĕt a capului. Lada calfei s'a aflat spartă şi din ea 200 cor. furate. Au fost arestaţĭ calfa de rotar Teodor *Trotean* şi calfa de lăcătuş Fr. *Földes*, carĭ au fost vĕḑuţĭ cu o ḑi înainte la olaltă cu cel ucis şi asupra cărora a căḑut bănuiala de a fi sĕvîrşit omorul.

In pădurea dintre Poiana Mĕrului şi Vulcanĭ a fost găsit cadavrul lui Ion Lăzăroiŭ din Poiana Mĕrului, ucis prin glonţ de puşcă. G. *Beer*, păzitorul de vênătóre al unui căpitan de husarĭ, luat la întrebărĭ, a recunoscut, că apărându-se de douĕ puşcăturĭ, ce s'ar fi dat asupra lui din tufiş, a descărcat şi el odată puşca într'acolo, fără sĕ scie cine e. Medicii au constatat însĕ, că arma a trebuit sĕ fi fost descărcată din apropiere. Beer a fost arestat.

Dela reuniunea de înmormêntare din Scheii-Braşovului primim spre publicare un apel, din care estragem următórele: *Ţinta* reuniunii este pe de o parte „întărirea şi cimentarea vieţei sociale", pe de altă parte „desvoltarea unui simţ elementar de economie şi ajutorare reciprocă la poporul nostru din Scheiŭ". Scopul Reuniunii este: a da ajutor şi a-se îngriji de înmormêntarea cuviinciósă a membrilor ei. — In continuare se face un apel călduros la locuitorii din Scheiu, ca sĕ se înscrie în acéstă reuniune.

Reuniunea numĕră până acuma 400 membrii. Inscrierile se fac la d-l Dr. Sterie Stinghe, profesor, cassier. Taxa de înscriere e de *2 cor.* şi de fie-care cas de mórte plătesce un membru *60 banĭ.* Ajutorul de înmormêntare, ce-l acordă Reuniunea, e aḑĭ deja de cor. *105* şi cresce treptat până la 250 cor. Apelul e iscălit de d-nii A. Vlaicu, director şi Romulus Dogar secretar

Dela »Reuniunea română de înmormêntare din Sibiiu«. Din raportul anual al reuniunii de înmormêntare din Sibiiu estragem următórele amănunte: In 1905 reuniunea a plătit ajutóre după 18 membrii rĕposaţĭ. Cu morţii anului acestuia, numĕrul membrilor rĕposaţĭ dela întemeierea reuniunei a ajuns cifra de 78. Ajutórele plătite în acest an dau suma de coróne 2281·50. Dela întemeiarea Reuniunei s'au plătit în total cor. 8957.50 ajutóre. In anul 1905 s'au încassat drept taxe à 60 banĭ dela membrii cor. 5129·94. Inscrişĭ au fost dela întemeierea Reuniunei 595 membrii, din carĭ până la 31 Decemvrie 1905 au reposat 78. Sub titlul interese după averea proprie a Reuniunei s'au încassat cor. 235·10, ér încassările totale ale anului 1905 inclusiv banĭ gata din 31 Dec. 1904 au fost cor. 6551·09. Cheltuelile totale ale anului 1905 sunt de cor. 2944·50.

Averea proprie a reuniunii la 31 Decemvrie 1905 e cor. 7103·55. Fondul „Asilului" a ajuns suma de cor. 1567·44, cu un spor de cor. 355.16 faţă de anul trecut.

Din Rusia. Mare nelinişte a pricinuit în Rusia arestarea principelui Petru Dolgorukow, popularul president al administraţiei »semstvoului« din ţinutul Sudscha, guvernamentul Kursk. Principele Dolgorukov este unul din cei mai însemnaţĭ conducĕtorĭ ai partidului constituţional al semstvourilor şi convocătorul primului congres al semstvourilor, ţinut la Moscva. Ḑiarul rusesc »Nascha Jisu« atacă într'un articol vehement pe ministrul Durnowo pentru acéstă arestare declarând, că arestarea lui Dolgorukov, a acestui pacînic constituţionalist, va mări nelinişte generală ce domnesce în Rusia.

— Rĕmăşiţele flotei admiralului Rosdestwensky începu sĕ se întórcă din apele asiatice. Din portul german Kiel se telegrafiéză, că au sosit acolo vasele »Cesarevicĭ«, »Diana« şi încrucişătorul »Almas«. In curênd va sosi acolo şi încrucişătorul »Aurora«, care a fost desarmat în Manila. Se mai aştéptă sosirea şi a vaselor »Rossija« condus de contraadmiralul Jessen, »Gromoboi« şi »Oleg«, care a scăpat teafăr din lupta dela Tschuşima.

Pentru masa studenţilor românĭ din Braşov s'au mai făcut următórele contribuirĭ: Cu lista de colectă a elevului Gh. Başca cl. III com. 7 cor. D-nele vĕd. M. Beleş şi Anuţa Givulescu n. Beleş în amintirea neuitatei lor verişóre † *Flora Dr. Rozvany n. Beleş* 20 cor., d-na vĕd. Eugenia *Paraschiv* n. Mihali (Sebeşul-săsesc) în memoria rĕposaţilor Ioan (soţ) Grigorie (fiu) şi Ana (fiică) 10 cor. In loc de cunună pe mormêntul regretatului protopop al Boroşnieului † *Constantin Gurban* au contribuit d-nii Dr. Halic 10 cor., Vas. Bogoi 5 cor. şi I. Lucaciŭ 5 cor. Dela »Cordiana« din Foieldea 20 cor.

Primésică marinimoşii donatorĭ cele mai călduróse mulţămite. *Direcţiunea şcólelor medii gr. or. române.*

Autorul cărţii »Roadele milei creştineştĭ«, Teodor Câmpianu, despre care am vorbit într'un numĕr de Duminecă, a fost liberat ḑilele acestea din temniţa din Aiud. Inspectorul tremniţelor Stefan Balkay, ducêndu-se la Aiud în ḑiua de 15 Februarie, i a dat mâna lui Câmpeanu şi felicitându-l pentru cartea frumósă ce a scris-o, a ḑis, că Majestatea Sa i-a iertat restul de 1 an şi jumĕtate de pedépsă. T. Câmpeanu a fost preot în Prigor şi a stat în temniţa din Aiud 8½ anĭ.

Mulţămită publică. Comitetul pompierilor voluntarĭ din Braşov mulţumesce pe calea acésta tuturor st. dame şi domnĭ, carĭ au colaborat la succesul seratei prietinescĭ, aranjate în sala de concerte şi tuturor acelora, carĭ au făcut contribuirĭ peste taxa de întrare.

Raţiocinîile scaunului orfanal orăşănesc pe anul 1905 dimpreună cu bilanţul sunt depuse în biroul Scaunului orfanal şi în decurs de 15 ḑile, adecă dela 1 Martie până la 15 Martie n. a. c, le pot ceti şi esamina în órele de diminéţă toţĭ cei interesaţĭ în causă. Eventuale observărĭ séu reclamaţiunĭ contra acestor raţiocinii sunt a se presenta la magistratul oraşului în scris şi tot în terminul de sus.

Călindare Block românescĭ dela firma Socec din Bucurescĭ, se află de vêndare la Tipografia şi Librăria A. Mureşianu cu 70 cr. plus 15 cr. porto.

La Tipografia şi librăria A. Mureşianu se află 2 harte de şcólă cu reducere de preţ şi anume:

1. *Harta de părele a ţĕrilor corónei Ungariei*, de Gaebler şi Dr. Cherven F., ediţia fisicală a lui Lampel Robert cu 5 fl.

2. *Harta căilor ferate şi ale navigaţiunei austro-ungare şi ţĕrile ocupate*, de Ignat Hatsek, 1½ metri pătraţĭ 4 fl.

Untura de peşte a lui Zoltan nu este amestecătură, ci esclusiv: curată, transparentă, galbenă auriu, fără gust şi miros. O iau bucuros atât copii, cât şi adulţĭ. Acéstă renumită untură de peşte este probată ca fórte nutritóre şi uşor de mistuit. Sticla 2 coróne. Se capĕtă la producentul Bela Zoltan, farmacist Budapest V. Szabadságtér şi în alte farmacii.

Bibliotecile şi fondurile

fostelor Reuniunĭ din Archidiecesa gr. or. a Transilvaniei.*)

Stimate d-le Redactor! In mai multe rênduri mi-s'a dat plăcuta ocasiune de a mĕ convinge despre ospitalitatea ce o dovediţĭ, dând loc în colónele ḑiarului „Gazeta Transilvaniei" şi cestiunilor învĕţătorescĭ de un interes general. In firma speranţă, că şi mie îmĭ veţĭ acorda ospitalitatea D-vóstrĕ, îmĭ iau voie a suleva în cele următóre o cestiune de un deosebit interes pentru învĕţătorii gr. or. din Archidiecesa Transilvaniei.

Este sciut, că învĕţătorii dela şcólele confesionale gr. or. din archidiecesa Transilvaniei, până mai acum 8—9 anĭ erau constituiţĭ în reuniunĭ învĕţătorescĭ. Atuncĭ cerêndu-se dela guvern subşternerea statutelor spre aprobare, pe basa cărora apoi vor puté funcţiona reuniunile şi mai departe, Consistoriul Archidiecesan, spre a evita după posibilitate amestecul statului în ale şcólelor nóstre confesionale, a schimbat sistemul reuniunilor cu cel al conferenţelor, prevĕḑute în „statutul organic" şi carĭ astfel pot funcţiona fără altă specială încuviinţare a guvernului.

Cu ocasiunea acestei schimbărĭ, averile fostelor reuniunĭ învĕţătorescĭ au trecut spre administrare în mânile consistorului Archidiecesan din Sibiiu. Ce s'au făcut şi respective cum se administréză aceştĭ banĭ, adunaţĭ cu multă trudă din sudórea bieţilor învĕţătorĭ, décă nu toţĭ învĕţătorii, apoi aprópe toţĭ nu sciu nimica.

In conferenţele învĕţătorescĭ, d-nii comisarĭ nu au făcut nicĭ o amintire despre aceste averĭ şi asta, bine înţeles, pentru-că nu aveau însărcinarea pentru aşa ceva.

In bibliotecile fostelor reuniunĭ cărţile, deşi nu de multă şi mare valóre, dér la tot casul de mult folos pentru noi, stau sub lăcat spre hrana moliilor, până când ar puté fi folosite cu mult succes, décă nu de toţĭ. apoi cel puţin de o mare parte a învĕţătorilor, întru înmulţirea cunoscinţelor lor. Modestele salare învĕţătorescĭ şi traiul greu al vieţei la fórte puţinĭ le permite a-şi cumpĕra cărţĭ, pe când spiritul timpul în continuu pretinde înmulţirea cunoscinţelor.

Étă douĕ puncte asupra cărora m'am decis a atrage atenţiunea, atât a organelor nóstre superióre şcolare, cât şi a colegilor învĕţătorĭ, rugându-i, ca espunându-şĭ cât mai mulţĭ părerile lor, sĕ aflăm calea pe care am puté ajunge, ca sĕ ne folosim mai cu succes de rodul muncei nóstre.

Cu ocasiunea unei conveniri, vre-o 30—40 învĕţătorĭ din fosta reuniune, aḑĭ cercul conferenţiar al Braşovului, a discutat aceste douĕ cestiunĭ, alegênd o comisiune de 4 membrii, care cu ocasiunea proximelor conferinţe sĕ presinte nisce propunerĭ concrete, atât asupra bibliotecii, cât şi asupra fondului fostei reuniunĭ. Că ce propunerĭ va presenta acéstă comisiune, vom vedé la timpul sĕu, dér părerea mea ar fi următórea:

1. Prea ven. Consistor arch. sĕ fie rugat a pune la disposiţia învĕţătorilor bibliotecile fostelor reuniunĭ, sub numirea de „Biblioteca cercului conferenţiar respectiv", ér cât privesce înmulţirea acelor

*) Dăm loc aicĭ corespondenţei harnicului învĕţător, d-l Ananie *Boldor* din Codlea, ce ni-s'a pus la disposiţie prin bunăvoinţa d-lui director I. *Dariu*. Corespondenţa atinge unele cestiunĭ destul de importante şi noi o publicăm, pentru-ca d-lor învĕţătorĭ din fostele Reuniunĭ gr. or. ale Archidiecesei Transilvaniei sĕ li-se otere ocasia a-şĭ exprima pe orĭ-ce cale părerile, convingerile şi eventual propunerile ce le-ar afla necesare în direcţia de care se ocupă corespondenţa d-lui Boldor. — Red.

Cei mai numeroşi profesori şi medici îl prescriu ḑilnic

Sirolin contra morburilor de plumânĭ, catar, tuse măgăréscă, scrofule şi influenţă.

delăturéză: tusa, flegma asudórea de noapte.

Se vĕ feriţĭ de imitaţie, de aceea sĕ se cérĕ: *Pachetarea originală „Roche."*

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel Helveţia (Schweitz).

„Roche"

Se capĕtă cu prescriere medicală în farmacii, **Sticla 4 cor.**

biblioteci, cu ocasiunea ţinerii conferinţelor sĕ se aranjeze petreceri cu producţiuni şi venitul acestor petreceri sĕ fie destinat pentru înmulţirea bibliotecilor.

In modul acesta vom avé douĕ câştiguri, unul moral şi altul material. Conferinţele nóstre vor primi un timbru mai sĕrbătoresc şi vor fi educative şi pentru poporul, unde sĕ ţin ele.

2. Incât privesce fondurile fostelor reuniuni, acelea sĕ se contopescă în unul singur, din care sĕ se ajute fiii de învĕţători sĕraci, dér talentaţi, cari studiază şcólele mai înalte, ori eventual sĕ se ajute învĕţătorii lipsiţi.

Ba nici aceea nu ar fi rĕu, décă o parte a intereselor acestui fond general s'ar întrebuinţa la edarea unui organ pedagogic, care sĕ se dea învĕţătorilor cu preţ redus, căci totuşi e regretabil, că atâţi învĕţători nu pot susţiné un organ, care sĕ ne apere interesele şi în care sĕ ne espunem părerile şi păsurile nóstre.

Tóte tagmele şi societăţile mai de valóre îşi au organele lor de publicitate, cari în faţa marelui public apĕră interesele lor. Óre numai noi sĕ nu putem face acésta?

Ori cum ar fi însĕ, dér banii adunaţi de noi şi dela noi, sĕ fie întrebuinţaţi în folosul nostru. Şi aşa la distribuirea de favoruri nu prea suntem băgaţi în sémă; cel puţin munca nóstră sĕ ne fie de folos.

Cei cari ar avea alte păreri în privinţa asta, fórte bine fac décă le espun şi dênşii, pentru-că alegênd pe cea mai bună, *în unire sĕ putem ajunge la un resultat cât mai salutar.*

A. Boldor.

Reuniunea română de cântări din Braşov.

In unul din numerile trecute de ḑi am adus un scurt raport despre decursul adunării generale a reuniunei române de gimnastică şi de cântări din Braşov. Intregim acest raport cu următórele amănunte:

După deschiderea adunării prin d-l prof. G. *Dima,* s'a dat cetire raportului comitetului şi al cassarului.

Din raportul comitetului estragem următórele: In introducere se constată mai întâiŭ, că deşi prestaţiunile artistice ale reuniunei n'au lăsat nimic de dorit nici în anul 1905, numĕrul membrilor sprijinitori şi activi a scăḑut necontenit, încât la sfîrşitul anului 1905 reuniunea numĕră pe lângă 6 membri onorari şi 6 fundatori, de-abia 44 membrii sprijinitori şi 39 membrii activi (cântăreţi). Comitetul reuniunii a căutat în diferite chipuri sĕ înmulţéscă numĕrul membrilor, îndeosebi al coriştilor, însĕ fără resultat.

Un interes mai viu au dovedit membrii secţiunei de gimnastică, în numĕr de 17, cari au cercetat mai regulat ca în anii trecuţi órele de gimnastică.

Trecênd la activitatea mai amĕnunţită a reuniunii, comitetul aduce la cunoscinţă, că archiva reuniunii a fost în anul 1905 deplin aranjată, întrodu cêndu-se într'un registru tóte notele reuniunii, împreună cu indicările necesare. Din raportul archivarului resultă, că reuniunea de cântări dispune astăḑi de 236 piese musicale.

Reuniunea a aranjat în anul expirat douĕ concerte şi şi-a dat concursul ei la matineul musical-literar, ce s'a dat în luna Martie a. tr. în folosul cassei naţionale din Sibiiu. Ḑiarele locale române şi strĕine au apreciat în mod elogios concertele reuniunii.

Serbându-se în luna Iunie jubileul reuniunii de cântări din Sibiiu, ér mai târḑiu deschiḑându-se exposiţia Asociaţiunii, reuniunea de cântări din Braşov a participat la ambele festivităţi, trimiţênd la jubileul reuniunei-surori ca delegat pe d-l G. Dima, şi expunând la exposiţia Asociaţiunii stégul reuniunii, albumul, o fotografie etc.

Din raportul cassarului reiese, că averea reuniunii cu finea anului 1905 este de *3454 cor. 54 b.*

Raportul comitetului şi al cassarului a fost luat la cunoscinţă. De-asemenea s'a primit şi propunerea comitetului, ca în viitor anul administrativ al reuniunii sĕ se încépă cu 1 Sept. v. şi sĕ se sfîrséscă cu 31 Aug. v., ér lunile acestui an până incl. August sĕ se considere ca an de transiţie. In sensul acesta a fost făcut şi budgetul, care presintă la întrate şi eşite suma de 678 cor., care a şi fost primit.

După ce s'au examinat socotelile de către comisiunea revisuitóre, compusă din d-na M. Baiulescu şi d-nii I. Lengeru şi Dr. Vecerdea, aflându-se tóte în cea mai bună ordine şi regulă, adunarea a votat comitetului cu mulţumită absolutoriu.

Inainte de a-se face alegerea noului comitet, ia cuvêntul d-l G. *Dima* rugând adunarea generală, ca sĕ nu-l mai alégă nici president şi nici dirigent al reuniunii, de-órece s'a decis a nu mai primi pe viitor aceste posturi. In motivarea declaraţiunii sale, d-l Dima constată, că deşi reuniunea a făcut în cei 6 ani ai conducerii sale progrese cu mult mai mari ca în cei 6 ani, cari au premers venirei sale la Braşov, (aranjându-se în anii 1900—1906 14 concerte cu 248 piese musicale faţă cu 10 conveniri şi 70 piese musicale, cari s'au executat în anii 1894—1899), a făcut trista constatare, că numĕrul membrilor ajutători şi activi a scăḑut începênd cu anul 1900 dela 81 membrii activi şi 72 membrii ajutători, *la 44 m. ajutători şi 39 m. activi,* fapt din care trebue sĕ tragă conclusiunea, că o parte mare a societăţii din Braşov nu consimte cu directiva, ce a dat'o d-sa reuniunii în cei 6 ani ai activităţii sale. Din causa acésta şi de óre-ce nu póte lucra altfel, decât a lucrat în trecut, se vede nevoit a-se retrage din fruntea reuniunei. Mulţumind pentru sprijinul, ce i-s'a dat, rógă adunarea, ca luând în considerare expunerile sale, sĕ nu mai reflecteze în viitor la concursul sĕu.

După îndepărtarea d-lui Dima din sala şedinţei, ocupă locul presidial vicepresidentul reuniunii d-l Dr. Saftu. După o discuţie mai lungă, la care iau parte d-nii Lengeru, Oniţiu, N. Bogdan şi Dr. Saftu se votéză d-lui G. Dima *deplină încredere şi mulţumită pentru activitatea sa rodnică în fruntea reuniunii* şi se alege o comisiune, compusă din d-nii A. Bârseanu, Lenger, V. Oniţiu, Dr. Vecerdea şi Dr. Saftu, care sĕ caute mijlóce, apte se scótă reuniunea din situaţiunea, creată prin retragerea d-lui Dima şi sĕ presente adunării în şedinţa generală continuativă, care se va ţiné Marţi în 21 Februarie v., un raport în cestiunea acésta

Cu acésta adunarea se închide.

Un vagabund periculos.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Primim dela d-l adv. Dr. I. *Papp* din Brad următórea scrisóre:

Brad, 26 Febr. 1906.

Onorată Redacţie!

In preţuitul D-V. ḑiar „Gazeta Transilvaniei" nr. 31/1906, am cetit scirea privitóre la d-l Dr. *Aurel Georgescu.* Mult V'aşi ruga sĕ binevoiţi a ne comunica urgent nisce date despre isprăvile lui dintr'alte părţi, ca sĕ-l putem aduce la lumină.

Dênsul de vr'o 8 ḑile petrece pe la noi prin Brad şi Baia de Criş. Se numesce pe sine Dr. Aurel Georgescu şi că ar fi *profesor de psychologie* şi că face studii printre Români. Nu sciu ce studii va face pe alte locuri, dér pe aici abia cred c'a făcut ceva sciinţă. Chiar împrejurarea acésta ne pune pe gânduri. A venit aici pe neaşteptate, s'a presentat la vr'o câţi-va Români, la cari însĕ nici când n'a vorbit ceva lucru de sciinţă şi mai puţin de psychologie, ci tot numai de *ospitalitatea Ungurilor şi de reserva şi lipsa de ospitalitate a Românilor* de aici.

Observ, că ori pe unde se presentă la Români prin Zărand, se ivesce de obiceiŭ pe vremea prânḑului, ori a cinei şi tema, cu care începe, e aceeaşi, adecă *ospitalitatea,* şi astfel aprópe te silesce sĕ-l opresci la masă. — *Dela unii mai cere şi bani.*

Nimĕnui dintre noi nu i-a arătat diploma sa de profesor, ori de doctor, ori ceva scrisori de legitimaţie, ci numai nisce sdrenţe de albumuri în cari — la prima vedere — îţi cere sĕ-i scrii. Sĕ vede, că astfel colectéză la subscrieri românesci, cu cari sĕ aibă întrare la casele inteligenţii nóstre. Astfel a făcut-o şi cu noi. — Mai are un carnet, în care se află iscăliturile autorităţilor comunale de pretutindenea, unde ḑice că a fost.

Din conversaţia avută cu dênsul, — — asta mi-au spus-o şi alţii dela noi, — ne-am convins, că nu póte fi profesor din România, că nu e în curent cu lucrurile din ţéră, mai puţin cu chestiile de filosofie. Témă ni-e, că suntem păcăliţi. Ómeni de ai noştri de omenie cu bunăcredinţă l'au primit în casele lor pe d-sa, carele abusézā în fel şi chip de ospitalitatea nóstră.

De altcum d-l „profesor" e mai mult — aprópe ḑi şi nópte — în societatea ungurilor, la fisolgăbirae, notari etc. benchetuesce ḑilnic şi lăutarii *îi trag „Kossuth nóta" la ureche.* (Asta s'a întîmplat în sĕptĕmâna trecută la Baia de Criş.)

Curios lucru e şi ciudat de tot, de unde atâta pretinie cu fisolgăbiraele de pretutindenea (la Hălmagi, Baia de Criş, Brad etc.) la cari la toţi le face visita îndată după sosire şi capĕtă bilet liber dela dênşii pe 10—15 ḑile (afirmativ) atunci, când suntem obicinuiţi cu aceea, că d-nii noştri dela administraţie nu se prea bucură, când aud de câte un profesor din România, décă se abate pe la noi şi-l urmăresc pas de pas şi nu-i prea dau sloboḑenie de a umbla liber din sat în sat, cum vrea. D-l „Georgescu" însĕ se bucură de o deosebită dragoste şi atenţie din partea administraţiei nóstre şi e curios de tot, că întrebat fiind de ómeni de ai noştri sĕ se legitimeze (la Baia de Criş), dênsul nu s'a legitimat înaintea acestora, ci a alergat la pretură numai decât, de unde s'a reîntors apoi cu o ţidulică, că *„iratai rendben vannak teljesen".*

Ne vine a crede, că avem de a face cu vr'un detectiv, spion şi că suntem păcăliţi. Temerea ni-e cu atât mai basată, cu cât am cetit şi articolul D-vóstre.

Ungurii cred, că ar fi detectiv sĕ-i spioneze pe dênşii din incidentul încurcăturilor politice de acum.

Chiar din consideraţiile de mai sus, mult vĕ rog a ne comunica eventualele date, cari le aveţi la disposiţie în contra d-sale, sĕ ne putem scăpa publicul de tóte neplăcerile.

Pentru orientare vĕ comunic, că numitul domn e înalt, binefăcut, brunet, cu mustaţă négră, ras la barbă, cam „şişcăe", umblă cu nădragi scurţi şi ciorapi lungi până în genunchi, ori cu „gamaşle". E tinĕr de vre-o 26—28 de ani. Ḑice, c'a studiat la Paris, dér de profesorii din Paris nu scie sĕ dea informaţii.

Décă aflaţi cu cale, sĕ publicaţi spicuiri din epistola mea, după chibzuiala D.vóstre.

Dr. Ioan Papp,
advocat.

*

Am publicat în întregime scrisórea d-lui Dr. Papp, şi acum lăsăm sĕ urmeze cele ce le scim noi despre acel vagabond.

In Braşov s'a ivit intr'o ḑi de tómnă, o lună după adunările din Sibiiu. Sosirea lui ni-a fost anunţată prin o scrisóre a corespondentului nostru din Rêşnov, care avea *următorul conţinut:*

Rêşnov, 12 (25) Sept. 1905.

»Sâmbătă cu trenul dela 1 amiaḑi a venit de la Zêrnesci un turist român cu numele Dr. Aurel Georgescu în etate de 24 ani. Spune că călĕtoresce de 2 ani cu motorul, avênd cu sine un Italian. La noi însĕ a venit fără motor, spunênd că l'a trimis la Pesta pentru reparat. In călĕtoria sa a cercetat: Peninsula Balcanică, Asia, Algeria, Rusia, Svedia şi Norvegia, Italia şi prin Viena şi Pesta a venit în Bănat, unde a petrecut mai mult timp. De acolo a venit la Sibiiu pentru serbările naţionale, ér de acolo prin Avrig a venit străbătênd ţéra Oltului în zig-zag, prin Făgăraş la Zêrnesci şi Rêşnov, ér aḑi Luni în 12 c. a plecat la amiaḑi cu trenul la Braşov, unde cred, că îi veţi face cunoscinţa, avênd locul de întêlnire cu Italianul la »Casina Română«. Mi-ar plăcé sĕ-l întêlniţi. La noi a fost primit şi ospătat de domnii . . . . . Călĕtoria are sĕ o continue până în Maiŭ, voind a cerceta şi America«.

Intr'aceea în Braşov se rĕspândi vorba d-lui farmacist Blaga din T. Severin, care îl vĕḑuse pe Georgescu la Sibiiu şi cunoscêndu-l din Bucuresci, a spus mai multora, că este un vagabond, care departe de a fi »Doctor«, dér n'a învĕţat de cât vr'o douĕ clase de gimnasiu.

Cu tóte acestea în prima ḑi aducênd salutări şi iscăliturĭ de la fruntaşii cei mai distinşi din Lugoşiŭ şi Sibiiu, a prânḑit la masa unui domn profesor şi a isbutit a incassa câteva contribuiri de la câţi-va pentru scopurile călĕtoriei sale.

Spunea, că e doctor în medicină şi că va publica o serie de cărţi din călĕtoria sa.

La întrebarea, décă a mai publicat ceva, a rĕspuns: »Cum? D-vóstre n'aţi cetit cărţile mele?«

— Ce cărţi?

— *„Cele 5 candele pe catafalc",* un volum de 300 pagini, ér a doua publicaţie a mea a fost: *„Jos corsetul".*

Spre a se legitima, scóse pe lângă sdrenţele de carnete amintite şi de d-l advocat, un paşaport românesc pe numele *Aurel Georgescu student.* Inaintea numelui literile *„Dr."* scrise cu altă cernélă, ér după nume intercalată conjuncţiunea *„şi",* aşa că paşaportul suna pe numele lui *„Dr. Aurel Georgescu şi student".*

Poliţia din Braşov, căreia i-se atrasese atenţiunea asupra lui, l'a poftit în biuroul sĕu spre a se legitima. In momentul când fŭ chemat la poliţie, se afla la berărie cu un domn advocat, care contribuise pentru scopurile călĕtoriei lui Georgescu cu o sumă óre-care, ér acum îl însoţi şi la poliţie... Neputêndu-se legitima, i-s'a dat ordin sĕ părăséscă Braşovul şi apoi n'am mai auḑit despre el nimica până după Crăciun, când un profesor din Braşov i-a dat de urmă în comitatul Hunedórei.

Mai auḑim în ultimul moment, că în Şercaia a solicitat de la banca românéscă un sprijin în bani, pentru a puté duce la bun sfîrşit misiunea ce a interprins'o, şi tot aici, bănuind, că d. Sp. Boita, cand. de adv. a fost pricina de nu i-s'a acordat cererea, a sărit sĕ-l ia de gât şi sĕ-l sugrume, înjurându-l în chipul cel mai ordinar. Dela Şercaia până la Făgăraş a făcut drumul între baionetele jandarmilor. Acolo însĕ a fost liberat.

Care îi este secretul prin care doḑândesce protecţia autorităţilor din Hunedóra, nu putem sci. In tot casul ar fi timpul suprem sĕ i-se închidă calea pentru tot-déuna de a pungăşi lumea.

Din Dêrstele Braşovului.

Dêrste, 1906.

Deşi întârḑiat, vin sĕ dau la lumină următórele:

Ḑiua de 28 Ianuarie a fost pentru poporenii noştri din comuna Dêrste, o ḑi de nespusă bucurie, pe care a simţit'o de la cel mai mare până la cel mai mic.

De pe la anul 1894 în care an s'au întîmplat mai multe casuri de foc, în care s'au nenorocit bieţii ómeni, mai cu sémă acei cari n'au fost asiguraţi în contra focului, au suferit mari pierderi. — vrednicul nostru păstor sufletesc a început a căuta nisce mijlóce prin care în asemenea casuri nenorocite sĕ ne putem noi apĕra în contra focului.

E prea adevĕrat, că până în timpul de faţă, Societatea pompierilor voluntari din oraşul Braşov, în asemenea casuri n'a rĕmas nepăsătóre, ci în tot-déuna a căutat cu cea mai mare grabă a-ne veni într'ajutor. Dér la o distanţă de aprópe 8 chm. era prea târḑiu, pentru-că până sĕ avisau şi sĕ pregăteau şi până când ajungeau la noi, tot-déuna era prea târḑiu, nu ne mai puteau ajuta.

Aşa-dér de pe la anul 1894 neobositul nostru preot Ioan Broşu a început a ruga pe părinţii oraşului Braşov, a-ne pune la îndemână nisce unelte cu cari în asemenea casuri sĕ nu fim siliţi a sta cu mânile în sîn, până când or veni pompierii din Braşov în ajutor. Şi acum după un timp de 12 ani, deşi cam lung, dér totuşi părinţii oraşului Braşov la stăruinţa şi buna întoomire a preotului nostru totuşi s'au vĕḑut îndemnaţi a ne pune la îndemână uneltele trebuincióse pentru stingerea focului, promiţêndu-ne că în timpul cel mai scurt o-sĕ ni-le predea.

In adevĕr, că Duminecă în 28 Ianuarie a venit o comisie în comuna nóstră in frunte cu d-l şef al pompierilor Karl Shuster, aducêndu-ne aceste unelte de mult aşteptate.

In amintita Duminecă pe la órele 2 d. a. la sunarea clopotului s'au adunat la şcóla nóstră vre-o 50 — 60 bărbaţi Români în frunte cu preotul, cu învĕţătorul Daniil Mărtin şi cu tatăl de vecini Constantin I. Mórcăs, toţi îmbrăcaţi în haine

de sĕrbătóre, ca sĕ întîmpine comisiunea, ce o aşteptam. La timpul fixat vedem, că vin 2 carĕ încărcate cu uneltele ce le doriam. Imediat vine şi On. comisiune pe care o-am salutat strigând *sĕ trăiéscă*!

După aceea am întrat cu toţii în curtea şcólei, care deşi destul de spaţióşă, totuşĭ era prea mică, pentru a cuprinde un public atât de mare. Aicĭ d-l şef Karl Schuster în cuvinte frumóse rostite româneşce ne-a esplicat scopul venirii acestei comisii. După aceea a cetit dintr'un catalog numele a 18 tinerĭ romănĭ din comuna nóstră, carĭ s'au fost înscris mai înainte ca pompierĭ voluntarĭ.

După ce s'au pus aceştĭ 18 voinicĭ de pompierĭ în rênd, i-a obligat prin cuvênt de onóre, că-şĭ vor îndeplini serviciul de pompierĭ cu scumpătate şi fără preget.

Ni-s'au predat apoi uneltele trebuincióse şi adecă 1 pompă adjustată după tóte cerinţele moderne. Scărĭ, sĕpóie, lopeţĭ, greble şi alte trebuincióse, carĭ unelte le-am dus cu toţii în magazia făcută anume spre scopul acesta. De-acolo ne-am întors érăşĭ în şcólă unde s'a predat uniforma celor 18 pompierĭ.

Pe la órele 6 séra ne-am întrunit cu toţii la berăria Czell din loc, unde am cinstit pe óspeţii noştri la o masă comună, unde s'au ţinut mai multe toasturĭ.

Séra preotul nostru în o vorbire fórte frumósă, arătă că meritul cel mai mare că s'a înfiinţat în comuna nóstră Dêrste filială de pompierie, este al d-lui primar al oraşului Braşov Franz Hiemesch, care a fost un cald sprijinitor al cererei nóstre umanitare. Amintitul preot a făcut tot-odată propunerea, ca sĕ-i trimitem o telegramă de recunoscinţă, care propunere s'a primit cu mare însufleţire. Compunându-o părintele, s'a şi espediat îndată.

Mulţămită sĕ cuvine cinstitului magistrat orăşenesc din Braşov, că a înfiinţat filiala de pompierĭ la noi, care a costat vr-o 1820 cor., dér mulţămită se cuvine şi harnicului nostru preot prin care s'a câştigat acéstă filială. Tot prin stăruinţa preotului nostru s'a înfiinţat în comuna nóstră o societate cu numele *„Progresul“*, care societate are deschise frumóse cărărĭ. Tot d-sa a înfiinţat cor mixt şcolar în 3 vocĭ, care te încântă Dumineca şi sĕrbătórea la biserică şi de altă parte cor. poporal pentru adulţĭ şi alte lucrurĭ bune şi de folos. N'aşĭ vrea sĕ uit, că tot prin stăruinţa amintitului preot s'a câştigat de la cinstitul magistrat un teren de vre-o 555 stânjinĭ pătraţĭ menit pentru grădina şcolară.

Astfel avênd aceste şi alte începuturĭ bune în comuna nóstră, avem buna credinţă, că urmând şi de aci înainte cu poveţele d-sale cele bune, vom progresa tot mai repede în tóte direcţiunile. Firesce că înaintarea în orĭ-ce comună numai aşa e asigurată, décă păstorul e la locul sĕu, ér turma cuvêntătóre ascultă glasul lui cel binevoitor.

Unul din cei de faţă

Petrecerea Costenilor.

Petrecerea tinerimei rom. de pe Cóstă (Braşov-Scheiŭ) aranjată Sâmbătă séra în sala dela »Gewerbeverein« a încheiat în mod demn numĕróselе petrecerĭ româneşcĭ, ce s'au dat în câşlegile din ĕst an. Atâta lume românéscă, câtă s'a întrunit la petrecerea Costenilor, rar s'a mai pomenit. Deşi începutul petrecerei era fixat pe 8 óre séra, deja pe la 7½ séra tóte locurile din sală erau ocupate, încât numĕróse familii din popor şi din inteligenţă s'au vĕdut nevoite a sĕ 'ntórce din sala petrecerii, ne mai găsind loc. Numĕrul celor carĭ au participat la producţiune, fie la mese, strînşĭ unii de alţii, fi stând în picióre, a trecut peste 500 persóne. Din inteligenţa nóstră am remarcat un numĕr însemnat de învĕţătorĭ, funcţionarĭ, profesorĭ în frunte cu preoţii Dr. V. Safu, I. Prişcu, d-nii Vecerdea, V. Oniţiu etc.

Prestaţiunile tinerilor noştri, fie ca cântăreţĭ, fie ca diletanţĭ şi declamatorĭ, au stat de-astădată la un nivel mai înalt, ca în trecut, fapt care dovedesce, că coriştii şi diletanţii prin o silinţă şi pricepere deosebită au căutat sĕ se achite cât mai bine de roiurile lor. Deşi scena improvisată în sala dela »Gewerbeverein« a lăsat mult de dorit, lipsind culisele şi aranjamentul necesar, piesele »Sĕrăcie Lucie« şi »Vlăduţul Mamii« s'au jucat cu un succes deosebit. Pe epitropul Sivu Iernilă l'a jucat d-l N. Rusu cu multă originalitate, pe loţa cărăuşul l'a făcut d-l I. Neguş cu pricepere, ér pentru partea hazlie s'au îngrijit cu mult efect d-l I. Roncea în rolul lui »Viliga nebunul satului« şi d-l G. P. Petrescu în rolul »Sandei, ţiganca vrăjitóre«. Laudă merită afară de cei mai sus amintiţĭ şi d-şórele Ana Lungu, Aurelia Lungu, E. Tiu, M. Bidu, P. Zêrnovean, E. Măzărescu şi d-nii V. Pitiş, P. Urzică, N. Mărinel, N. Oltean, V. Muntean, T. Gal şi V. Ploscă.

In piesa a doua »Vlăduţul Mamei« rolul principal l'a avut d-l G. Oltean, care a jucat cu o rară dibăcie pe Vlăduţu, ţinênd publicul într'un rîs şi voie bună necontenită. Pe Smărăndiţa a representat'o d-şóra M. Bidu, distingêndu-se prin o dicţiune clară şi voce frumósă. D-şóra E. Tiu în rolul Savastei, d-nii N. Furnică în rolul moşului Iftimie şi I. Neguş în rolul tînĕrului boier Şoimescu, şĭ-au interpretat deasemenea cu succes rolurile lor.

Corurile dirigiate de d-l înv. Nicolae *Oancea* jun., n'au lăsat nimic de dorit şi tóte trei cântările au trebuit repetate la dorinţa publicului. Coriştii şi în deosebĭ d-l dirigent merită tótă lauda şi recunoscinţa pentru esecutarea frumósă şi precisă a cântărilor. Declamaţiunile (declamatorĭ d-nii I. Neguş şi I. Roncea) au fost de-asemenea bogat aplaudate.

Pe la órele 12 s'a început jocul prin esecutarea frumósă a jocurilor nóstre naţionale »Căluşerul« şi »Bătuta« de către 11 voinicĭ în frunte cu vătaful N. Bunghez, şi a durat în mijlocul celei mai marĭ animaţii până diminéţa.

y.

Dela fraţii noştri din America.

Cleveland. O., Februarie 1906.

D-le Redactor! Ca abonaţĭ şi ca societate înstrĕinată, departe de patria străbună, sunteţĭ din adêncul inimei rugaţĭ, a da un mic loc în colónele ḑiarului „Gazeta Transilvaniei“, următórelor noutăţĭ dela noi:

Societatea *„Carmen Sylva“*, la adunarea generală trecută (lunară) a ales cu majoritate, prin voturĭ secrete pe următorii funcţionarĭ pe 1906: Axente *German*, de Drăguş, president, Ovidiu *Borzea*, vicepresident, Georgiu *Soiu*, secretar financiar, Ioan *Mihăilă*, notar, Vasile *Vinţi*, casier, Simion *Măcău*, bibliotecar, Nicolae *Comşea*, Stan *Albu* şi Ioan *Rogozea*, controlorĭ, G. *Bota*, G. *Cabaş*, N. *Plaiaş*, I. *Opriş*, Lt. *Hugo*, consilierĭ.

Tot societatea nóstră, a dat un mare bal mascat în séra de 3 Febr. care a avut un strălucit resultat. A luat parte tot publicul românesc din loc şi din oraşele vecine, din statul Ohio şi Pensylvania, asemenea mai mulţĭ representanţĭ dela alte societăţĭ române, afară de „Româna Carpatină“ din loc.

S'au ridicat mai multe toaste şi s'a mulţumit la órele 12 comitetului aranjator.

Două premii frumóse ce s'au oferit la bal, au fost câştigate de d-na Ovidiu Borzea şi d-ra Elisabeta Muntean.

Lucru firesc, Societatea fiind încă mică şi tînĕră, are de luptat cu multe greutăţĭ, dér înaintéză totuşĭ cu paşĭ repeḑĭ.

La bal au cântat două musicĭ: română şi germană.

Mai fac cunoscut, că vom trimite două mari tablourĭ la Expoziţia din Bucureştĭ, representând pe membrii societăţii cu costume de sĕrbătóre şi cu costume de lucru, lucrând fie-care om în fabricele de fier, de aicĭ.

Axente German.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 1 Martie. La scrisórea deschisă a lui Andrassy se rĕspunde din parte competentă, că coaliţiunei i-s'a oferit la timpul sĕu independenţa economică, însĕ a refusat.

Paris, 1 Martie. Ambasadorul austro-ungar a protestat contra inventarului ce era sĕ se ia în capela din Nancy, unde se află cripta ducilor de Lotaringia, fiind acea capelă cu tot aranjamentul proprietatea Habsburgilor.

Paris, 1 Martie. Intr'o comună din districtul Langres au isbucnit grave turburărĭ cu ocasiunea inventarului bisericei. Gendarmii atacaţĭ cu pietri au descărcat arma asupra mulţimei. Cincispreḑece persóne au fost grav ranite şi dóuĕ au rĕmas mórte pe loc.

Petersburg, 1 Martie. Patru persóne suspecte au fost arestate în staţiunea Kerwo. Gendarmul de serviciŭ vrênd sĕ-i ia la întrebărĭ, a fost ucis de către aceştĭ individĭ. Ei declară că fac parte dintr'o bandă revoluţionară. Autorităţile cred însĕ, că ei sunt autorii furtului de la banca imperială. Aveau la sine patru mii de ruble.

Berlin, 1 Martie. Din Petersburg se anunţă, că generalii Nicolaew şi Jurghiew au fost arestaţĭ, acusaţĭ fiind de crimen laese majestatis. Acéstă arestare face mare sensaţie.

Portul ţĕrănesc

din comuna Fofeldea.

— Fine. —

Ciupag se numesce pânza încreţită.

La ciupagul dinainte, de-asupra pe încreţitură, se cóse *brăţara* cu diferite florĭ: *flórea cheresteului, chisnovescu, brăţara a cu patru ochĭ, lunceţu ăl c'un ochĭ, lunceţu ăl cu cruce, ăl cu códă, lunceţu ăl de 13, lunceţu ăl oltenesc, bujoru ăl de 21, bujorica*, vêrtelniţa.

Fetele nu pórtă brăţară.

Tóte florile se cóse cu mătasă colorată, orĭ cu arnicĭ, după cum sunt şi iile. de sĕrbătorĭ, orĭ de ḑile de lucru şi după cum este pânza din care's făcute.

Peste brăţară, cum şi pe ciupagul dindĕrĕt, se cóse *obinzéla*. Se chiamă *obinzélă* de *bătută*, fiind-că se lucră pe dos.

Dinainte pe ciupagul întreg, adecă până la brâu, orĭ pe el jumĕtate, se cóse aşa numitele *binturĭ*, din mătasă, orĭ arnicĭ, după cum sunt şi celelalte florĭ. Se cóse unul, douĕ, séu trei binturĭ.

In loc de binturĭ se pot pune *imbreje* (berchere, borbe), cusute cu maşina, cu floricele în tot felul de colorĭ.

Mânecile. Pe mâneca întrégă, dela grumazĭ peste umĕr în jos, se cóse *imbréja*, orĭ se mai cóse în diferite colorĭ: *băţul*, pe lângă el *muscele ale micĭ pe dos, musca ai cu 4 picióre, butuceii, zăluţa*.

Tóte acestea se pot cóse odată, de douĕ orĭ, de trei şi de patru orĭ.

In partea din jos, la încheietura mânii, mâneca se încreţesce cu aţă şi *trăşcior*, intre aceste douĕ se cóse *lunceţu*, orĭ éră *imbréjă*.

Dela lunceţ séu imbréjă înainte, mâneca se chémă *flodorĭ*.

Lângă tivitură se cóse băţu, apoi diferite florĭ: *puii ăi întorşĭ, puii cu gaură, unghia caprii, limbăşenii, bănuceii, cârligele*.

Peste *tivitură* se prind *cipcele* (éră cumpĕrate) negre, albe, roşii şi aşa mai departe, cu *încălecăţel, curu puiului, cheiţa* (cu colţişorĭ) şi altele.

Curmeziş peste umĕr şi peste cot se cóse *puii*, din pui la vale, *capele*.

Puii se cóse séu rótă, adecă jur-împrejur, séu pe jumĕtate mâneca.

Subsuóră este *brósca mare* şi brósca mică, ér dela bróscă, pe sub mână, este *fundóia*, pânză adausă, când mâneca nu este destul de largă.

Pólele sunt din patru *clinĭ* şi douĕ *foi*.

Femeile bĕtrâne nu pórtă capĕt, imbréjă, nicĭ băţ, ci numai pui peste umĕr.

Gura iiei se face de-asupra pe umĕrul stâng. Se face însĕ şi pe piept, la mijloc cu deosebire la femei cu copii micĭ. In casul acesta, ciupagul stă din douĕ foi.

Şi fata pórtă gura iiei pe piept, mai mult ca sĕ aibă ce împodobi cu florĭ.

Şurţele sunt de lână. Se ţes *în căhălĭ, în ochiurĭ, în răvaş, în braḑĭ*.

Fetele au şi şurţurĭ de mătasă.

Dinainte, în loc de şurţ, se pórtă şi cretinţă négră.

Cretinţa. Fetele marĭ, de la 15 anĭ în sus şi femeile pórtă dindĕrĕt *cretinţe*, ţesute de casă. Invĕrgate de sus până jos şi late, încât acoper întrégă partea posterióră,

Urzéla este *de pĕr negru, din lânişóră, din imbrişel, din aţă de nădragĭ*. Se bate cu pĕr în diferite colorĭ: roşu, galbin, vînĕt, cârmagiu, para focului şi altele

Din vargă în vargă sunt alesurĭ.

Se ţes cu atlas pe sîrmă în tóte colorile. Se ţes: *furcuţe, bumbuleţĭ, măceşĭ, capre* şi altele.

Pe de laturĭ cretinţele au bórtă carmagie. Dedesubt *ciucurĭ*. Peste bórtă şi ciucurĭ, *cipce*. Ca sĕ sclipéscă cretinţele, se duc în Sibiiu *la glănţuit*.

Peste mijloc se pórtă *cingătorĭ* tricolore, cumpĕrate.

In *picióre* pórtă iérna *ciórecĭ* şi obiele de lână, vara ciórecĭ şi obiele de pânză. Dumineca papucĭ, orĭ cisme negre cu turecĭ până la genunchĭ, talpă galbină. Peste sĕptĕmână, vara-iérnă opincĭ.

Fetele pórtă *laibere*, cumpĕrate, mai pórtă fetele şi femeile pieptărele cu florĭ.

Fetele au la gât mărgele de piétră şi sticlă în diferite colorĭ.

Femeile şi fetele portă *rechel* şi *clityină* până sub cópsă, de postav cumpĕrat, orĭ de casă. Afară de acésta au un bobou de lână ţesut de casă.

N. P. P.

Cronică agricolă.

Se apropie timpul, când fie-care agricultor va trebui sĕ-şĭ scótă plugul de sub şopron, ca sĕ-l mai pue în brazdă spre a-se spăla de rugina ce a putut prinde în timpul iernei. De óre-ce puţinĭ sunt la numĕr acei agricultorĭ, carĭ peste iernă sĕ se fi gândit la plug ca şi la alte instrumente agricole, ci aştéptă primăvara spre a le curăţi de rugina iernei; ḑic, puţinĭ sunt aceia, carĭ sĕ fi căutat în timpul iernii de a-şĭ unge fiarele plugului cu o grăsime ca sĕ nu ruginéscă; séu de a căuta, ca sĕ facă o reparaţie acelor instrumente stricate din timpul tómnei. Cei mai mulţĭ din micii agricultorĭ, caută a-şĭ repara plugul orĭ grapa tocmai în ḑiua când trebue sĕ plece la plug, aşa că din causa reparaţiunei, ce trebue sĕ facă la plug séu la fiarele lucrătóre ale plugului, trebue sĕ mai aştepte încă vre-o 5 ḑile, décă nu mai mult. Étă o pierdere de timp preţios pentru producţiunea agricolă a sătenilor, din causa unor micĭ reparaţiunĭ ce trebuiau sĕ facă la plug şi care ar fi trebuit sĕ le facă din tómna trecută, de când a fost silit din causa schimbărei timpului ca sĕ-şĭ pună plugul la odihnă sub şopron, séu acéstă lucrare o putea face în decursul iernei; aşa încât începutul lucrărilor de primăvară, sĕ-l găséscă cu instrumentele agricole în cea mai bună stare. Cred că este încă timpul, ca acei lăsătorĭ, séu mai bine acei, ce amână o lucrare de aḑĭ pe mâne, sĕ-şĭ revie la sentimente mai bune, în ceea-ce privesce reparaţia plugului, etc., séu cumpĕrarea lui dela depositarii de maşinĭ agricole, mai de timpuriu decât prea târḑiu, ca sĕ nu mai aibă drept a-se plânge că semănăturile lui au dat resultate mai slabe la recoltă, decât ale vecinului sĕu, orĭ ale marelui agricultor.

Tot acum este timpul ca d-l ministru al agriculturei, printr'o circulară adresată către d-nii prefecţĭ, sĕ le atragă atenţiunea în ceea-ce privesce lucrările agricole de primăvară, întru cât privesce pe micul agricultor, în legătură cu marele agricultor şi anume: ca acest din urmă sĕ se foloséscă de munca agricultorului numai 4 ḑile din sĕptĕmână, ér 2 sĕ rĕmână pe séma micului agricultor, ca şi acesta sĕ-şĭ pótă face săména turile de primăvară în condiţiunĭ mai bune şi la adevĕratul timp, fie acésta săména tură de orz, fie de meiŭ séu de porumb, séu de alte plante agricole şi în special de porumb. Fiind-că în acest cas, micul agricultor nu ar mai avé dreptul a-se mai plânge, că i-a lipsit timpul spre a-şĭ face şi el săména tura porumbului séu a altor plante, mai de timpuriu, ca astfel sĕ se póte aştepta şi el la o recoltă mai bună.

Este de datoria fie-cărui agricultor de a căuta sĕ profite în bine de o ḑi mai frumósă a acestei lunĭ la săméoătura cerealelor de primăvară.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Căcĭ nu se póte sci ce va aduce a 2-a ḑi. Decĭ, atât agricultorul, grădinarul ca și pomologul și viticultorul, vor trebui sĕ caute a înmulți producțiunea nóstră agricolă, fie-care în ramura la care se pricepe, cu începerea celor dintâiŭ ḑile frumóse ale primăverei, care deștéptă tótă vegetația din somnul iernei.

Acéstă deșteptare a naturiĭ, cu începutul primăverei, trebue sĕ deștepte și sĕ îndemne mai mult pe agricultorĭ la lucrarea câmpului, pe grădinarĭ la lucrarea grădinei și sămĕnatul zarzavaturilor mai timpurii, pe pomologĭ la îngrijirea sădirei și altoirea pomilor roditorĭ și pe viticultorĭ la altoirea și sădirea vițelor altoite. După cum se presintă timpul, póte ca primăvara sĕ fie mai timpurie, decĭ trebue sĕ ne găsésca pregătițĭ cu tóte instrumentele trebuincióse lucrărei pămêntului; cu vitele de muncă bine hrănite și îngrijite, ca arăturile sĕ se pótă face în cele mai bune condițiunĭ și în mĕsură cu hrana și îngrijirea ce au dat vitelor de muncă, mai cu sémă în luna Ianuarie și Februarie, carĭ lunĭ ne amintesc aprópe în fie-care ḑi, că ne apropiem cu pașĭ repeḑĭ de primăvară.

Acéstă amintire se datoresce, că ḑiua mărindu se se măresce și căldura sórelui, care înlesnesce svântarea pămêntului de prea multă umeḑélă căḑută sub formă de plóie séu zăpadă, pe nesimțite.

Din acéstă causă lucrările câmpului în loc sĕ încépă, în luna Martie, trebue începute în luna Februarie și când o sămênță găsesce un prisos de apă în pămênt, încolțesce și cresce mai repede.

Până la acéstă dată putem ḑice cu multă dreptate, că sămĕnăturile făcute în tómna anului trecut au eșit bine din iérnă, așa că starea acestor sămĕnăturĭ până la acéstă dată se presintă în cele mai bune condițiunĭ. Décă am avea norocul, ca starea lor sĕ continue tot așa și în celelalte lunĭ până la recoltă, ar fi o mare fericire pentru partea economică a țĕrei, fiind-că în acest an recolta grâului va fi mai multă decât în anul trecut.

Dér trebue sĕ așteptăm luna lui Maiŭ, de óre-ce starea bună séu rea a timpului din acéstă lună, decide în mod hotărît asupra producțiunii agricole, la cereale ca și la póme și strugurĭ.

„Alb" *V. S. Moga.*

POSTA REDACȚIUNEI.

I. V. Unguraș. „Sanda" și „poesii" sunt încercărĭ nereușite. Probabil veți fi mai norocos cu altele.

„Pribégul". Cum mărturisițĭ și D-vóstre este prima încercare. Credem, că cel mai bun serviciu, ce vi-l'am puté face, este sĕ nu publicăm „nuvela" ce ni-ai trimis.

Vasad. Adresa-ți-vĕ mai întâiŭ la posta unde ați predat banii, aicĭ în țéră, rugându-o sĕ facă întrebare la posta respectivă din America și sĕ reclameze banii. Altă îndrumare nu Vĕ putem da. Firesce pentru acésta vĕ trebuesce recipisă dela posta de aicĭ despre predarea banilor.

Cea mai mare fericire pe lume e sănătatea și mulți au jerfit averi întregi, ca sĕ și-o câștige, dér de cele mai multe orĭ înzădar. Deci inventatorul crucii duple electro-magnetice R. B. nr. 86967, d-l Albert Müller în Budapesta V, Vadász-utcza 42/AE, a pus la dispositia lumii bolnave aparatul sĕu, e sciut, că numai acésta e în stare sĕ ajute acolo, unde alte mijlóce nu mai pot; ceea-ce documentéză din nou și următórea scrisóre de recunoscință: »Preastimate d-le Müller! De 30 ani am fost tot bolnăviciósă, nu puteam nicĭ durmi, nici nu vedém bine, nu puteam mânca, m'am simțit totdéuna rĕu, dar' de când mi-am adus aparatul d-tale, din 23 April a. t. și de când îl port, mĕ simt fórte bine, pot durmi, vĕd bine, am poftă de mâncare, cu un cuvînt sunt deplin sănătósă și îți multămesc din inimă că mi-ai dat éră plăcere sĕ trăiesc. Cu stimă Rosa Schirl, vĕduvă de geometru, Kesmark.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop**

„ECONOMUL", institut de credit și economii, societate pe acțiunĭ în CLUJ.

CONVOCARE.

„ECONOMUL", institut de credit și economii, societate pe acțiunĭ în Cluj îșĭ va ține

Adunarea generală ordinară a XX-a

în **24 Martie st. n. a. c., la 10 óre a. m.** în localitatea institutului (Strada Wesselényi Miklós Nr. 26).

Obiectele adunării vor fi:

1. Raportul direcțiunii.
2. Raportul comitetului de revisiune.
3. Stabilirea bilanțului pro 1905 și fixarea dividendei.
4. Esmiterea alor trei acționarĭ pentru verificarea procesului verbal și scrutare.
5. Fixarea marcelor de presență.
6. Alegerea unui membru în direcțiune.
7. Eventuale propunerĭ în cadrul statutelor.

La acéstă adunare se învită Domnii acționarĭ ai institutului, făcêndu-se atențĭ la dispositiunile §§. 19 și 20 din statute.

Din ședința direcțiunii institutului de credit și economii, „ECONOMUL" în Cluj, ținută în 31 Ianuarie 1906.

Vasilie Almășian m. p., președinte. **Dr. Frâncu** m. p., director executiv.

Contul Bilanț pro 1905.

ACTIVE:

			Cor.	fil.
1	Cassa în numĕrar	33.137·79		
2	Filiala Gherla	1.746·59	34 884	38
3	Bon în Giro Conto		6.898	26
4	Bon în Postsparcassa		483	14
5	Imprumuturĭ pe obligațiunĭ hipotecare	194 694·—		
6	Imprumuturĭ pe obligațiunĭ cu cavenți	206 579·—	401.273	—
7	Cambii escomptate		1,698.855	08
8	Edificiul băncii și realități de vêndare		126.596	18
9	Efecte publice		58.971	—
10	Cont-Curent		25.903	83
11	Casa Albertfy		62.775	—
12	Pro diversi		31.473	87
13	Spese restituibile		9.913	57
14	Anticipațiunĭ		1.306	09
15	Salare		1.818	24
16	Spese de protest		520	80
17	Mobiliar	3.289·20		
	după 10% amortisare	328·90	2.960	30
			2,464.632	74

PASIVE:

			Cor.	fil.
1	Capital:			
	emisiunea I.	100.000·—		
	„ II.	100.000·—		
	„ III.	62.477·—	262.477	—
2	Fond de reservă	130.746·41		
3	Fond special de reservă	12.228·82		
4	Fond de pensiunĭ	41.994·37		
5	Fond pt. zid. unei bisericĭ gr. cat. în Cluj	12.044·12		
6	Fondul Alexandru Bohatielu	2.000·—	199.013	72
7	Depunerĭ spre fructificare		1,346.168	28
8	Reescompt		504.824	75
9	Imprumute hipotec. pe realități		88.776	48
10	Taxe de subscriere		2.382	—
11	Dividende neridicate		264	—
12	Interese transitóre		20.893	33
12	Profit net		39.833	18
			2,464.632	74

Contul Profit și Pierdere pro 1905.

EROGATE:

			Cor.	fil.
I.	Interese:			
	pentru depunerĭ spre fructificare	62720·51		
	pentru reescompt	26396·28		
	pt. fondul de reservă	5026·08		
	„ fond. spec. de res.	623·—		
	„ fondul de pensiunĭ	1612·80		
	„ scopurĭ filantropice	440·08		
	„ acțiunĭ emisiun. III.	1373·17	98191	92
II.	Spese:			
	Salare	11696·66		
	Banĭ de cuartir	2320·—		
	Curente	10692·14		
	„ filiala Gherla	2762·57		
	Marce de presență	3935·60		
	Porto	726·72	32133	69
III.	Dare:			
	Directă	12050·64		
	10% dela int. de depun.	6272·05	18322	69
IV.	Amortisațiunĭ:			
	Pretensiunĭ dubióse	7032·09		
	10% din mobiliar	328·90	7360	99
V.	Profit net al anului 1905	38382·52		
	Plus profit transpus din 1904	1450·66	39833	18
			195842	47

PERCEPTE:

			Cor.	fil.
I.	Profit transpus din anul 1904		1450	66
II.	Interese:			
	dela cambii escomp.	120787·98		
	„ împrumute hipot. și cu cavenți	30814·24		
	„ casa Albertfy	4222·16		
	„ efecte publice	1306·05		
	de întârḑiere	1812·07	158942	50
III.	Provisiunĭ		29234	92
IV.	Chirie		5177	95
V.	Cancelaria advocațială		522	44
VI.	Taxă de transcriere		514	—
			195842	47

Cluj, în 31 Decemvrie 1905.

Dr. Frâncu m. p., director executiv. **N. Căciulă** m. p., contabil prim.

Membrii Direcțiunii:

Vasilie Almășian m. p., președinte. *Dr. Isidor Marcu* m. p., vice-președinte. *Dr. Elie Dăianu* m. p., *Leontin Pop* m. p., *I. Br. Hodoșiu* m. p., *Dr. A. Vajda* m. p., *Dr. R. Marcu* m. p.

Esaminând conturile de mai sus, le-am aflat în consonanță cu cărțile.

I. Lissai m. p. *Gavrilă Pop* m. p. *A. C. Domșa* m. p. *Vasilie Dregan* m. p. *Antoniu Mandeal* m. p. *Dr. Victor Poruțiu* m. p.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

RAPORTUL
comitetului de revisiune.

Onorată adunare generală!

In decursul anului 1905 am esaminat în mai multe rênduri cărțile principale și auxiliare ale institutului de credit și economii **„ECONOMUL“**, precum și bilanțul anului 1905, apoi contul profitului și al perderilor și am aflat, că acelea au fost conduse cu conscienciositate și purtate cu tótă acurateța.

Am cercat și ne-am convins, că activele arătate în valori și efecte se află de față și în consonanță cu registrele de contabilitate și induse în inventar.

Vĕ rugăm decĭ a primi bilanțul și a da absolutoriul direcțiunii.

Proiectul direcțiunii referitor la împărțirea profitului net l'am esaminat și-l recomandăm spre primire; prin urmare propunem sĕ se dee:

5% divid. acționarilor	K 10.000·—
20% fondului de reservă	„ 5.966·64
9% pentru scopurĭ filantropice, din carĭ 2% fondului pentru zid. bis. gr.-cat. din Cluj K 596·66	
7% împărținde prin adun. gen. presentă . . . K 2088·32	„ 2.684·98
10% tantiemă direcțiun.	„ 2.983·32
4% tant. direct. esecutiv	„ 1.193·33
8% „ funcționarilor .	„ 2.386·65
5% „ comit. de revis.	„ 1.491·66
2% „ comit. pentru membrii externĭ . . .	„ 596·66
5% fond. de pensiunĭ . .	„ 1.491·66
7% „ special de reservă, restul de 30%	„ 2.088·32
Supradivid. acționarilor	„ 6.000·—
Dotarea serviciului informator	„ 1.000·—
Dotarea extraordinară a fond. de reservă . .	„ 1.949·96
Total:	K 39.833·18

Cluj, la 31 Ianuarie 1906.

Iosif Lissai m. p. *Antoniu Mandeal* m. p.
I. C. Domșa m. p. *Vasile Dregan* m. p.
Gavrilă Pop m. p. *Dr. V. Poruțiu* m. p.

Aduc la cunoscința Onor. public, um-că mi-am mutat

Cancelaria advocațială
la Budapesta, I. ker. Bercsényi ut 9.

Cu acésta ocasiune î-mĭ ofer serviciile mele în tot felul de afacerĭ, fie ele ıdiciare séu extra-judiciare.

Cu distinsă stimă
Dr. Aurel Olteanu,
advocat.
–10

Dr. Alexandru N. Străvoiu
advocat
Brașov,
Strada Porții nr. 10
(2252,6—6.) (casa D-lui Sabadeanu).

MAGAZINUL
e Haine bărbătești a lui
JACOB RIEMER
au transferat în Strada Văıei nr. 22, (casa lui Copony).
2—3.3282.

Abonamente la
„Gazeta Transilvaniei“
) pot face orĭ și când pe timp maı ıdelungat séu lunare.

Hôtel Central
Brașov, Strada Lungă nr. 1.
Recomandă **45 camere** pentru pasagerĭ din nou mobilate dela **80 cr. în sus.**
Mai departe:
Sala cea mare,
pentru **Balurĭ, Concerte, Banchete, Nunțĭ** etc. montată din nou și escelent iluminată.
De asemenea:
Elegantul Salon Restaurant
spre Strada, precum și
Pivnița de Vinurĭ (a-la Eszterházy)
atât în pivniță cât și în Restaurant pot servi cu **bucătărie bună, Bere de Steinbruch și Vinurĭ curate de Ardeal.**
8 - 60.2236.

FARMACIA la „LEU“
FRIEDRICH STENNER
Brașov, Strada Porții nr. 21.
Recomandă marele deposit în
specialităților medicinale
indigene și externe,
Specialităților de gumă. Articolĭ pentru îngrijirea bolnavilor. Cu deosebire **SPIRT LOBOGO** (Lobogo franzbrantwein), doftorie bună contra durerilor de **reumatism**, junghiurĭ, durerĭ de cap, etc. **Prețul** 1 sticlă mică **80 b.** 1 sticlă mare **1 cor. 60 b.**
SPIRT de PAPRICĂ (Paprica franzbrantwein), doftorie probată contra reumatismului, Ischias, soldină etc. Prețul 1 sticlă **1 cor. și 2 cor.**

Pene de gâscă
ieftine,
pentru umplut perinĭ,
din Boemia.
5 Kilo nou curățite Cor. **9·60**, mai bune Cor. 12.—, **fulgi** albĭ Cor. 18—24, **fulgĭ** ca zăpada Cor. 30—36. Se trimite **franco** cu rambursă. Se primește îndărăt séu se schimbă ce nu convine cu rebonificarea portului postal.
BENEDICKT SACHSEL, Lobes 357
Post **Pilsen**, 7—6·2223, Böhmen.

5 Coróne
și mai mult câștig pe ḑi
dela
Societatea de tricotaj mecanic
cu lucrătorĭ de casă.
Se caută persóne de ambele sexe pentru **lucru de impletit** pe mașina nóstră. — Lucru simplu și iute, peste tot anu în casă. Nu este de lipsă cunoscință specială. — Depărtarea n'are nimic de a face, căcĭ noi vindem lucrul. — Adresa:
Hausarbeiter-Strickmaschinen-Gesellschaft
THOS. H. WHITTICK & Co.
Budapest, IV, Havas-utcza 3—605.
Prag, Petersplatz 7—605.
TRIEST. Via-Campanile 13—605.

500 K. plătesc celui ce va mai căpĕta vre-odată **durere de dinți,** orĭ îĭ va mirosi gura, după ce va folosi
apa de dinți
a lui Bartilla, o sticlă **70 banĭ.**
(Pentru pachetare și expe. franco 96 fil.
Eduard Bartilla-Winkler
VIENA, 19/1., Sommergasse 1.
Sĕ se cĕră pretutindenea apriat apa de **dinți** a lui **Bartilla**. Denunțărĭ de falsificare vor fi bine plătite. La locurile, unde nu se póte căpĕta, trimit 7 sticle **cu 5 cor. 20 fil.** franco
Se capĕtă în BRAȘOV la farmaciile: **V. Roth strada Orfanilor nr. 1, Neustädter piața Franc. Iosif. Jekelius, Stenner Str. Porți 21. Obert Blumena la Victor Klein** farm. Coróna. **Eduart Kugler Brașovul vechiu.**

AVIS!
Subcrisul am onórea a face cunoscut On. public și în deosebĭ epitropilor bisericescĭ, că **am deschis în Brașov (la 2 Porumbĭ) Strada Négră nr. 3 (3 Felső-Villa-utcza 3)**
O fabrică de lumînărĭ de céră curată și parafină
sub firma
IOAN PETEU.
Prima fabrică de lumînărĭ de céră și parafină din Ardeal.
Și sunt în plăcuta posiție de a executa **tot-felul de lumînărĭ** în tóte formatele, precum și **aurite**, ér comandele le voiu executa prompt și cu prețurĭ fórte convenabile.
41—90,1858.

NOU! Mòrte și perire! NOU!
Plosnițelor séu Stelnițelor!
Cine doresce a scăpa de aceste scârbóse lighióne, carĭ conturbă somnul omului, sĕ binevoéscă a se adresa cătră D-ul
GLIGORE ALBU, măestru zugrav
BRAȘOV, Strada Cacovei de mijloc nr. 14,
care dispune de un mijloc prin care **se pot Plosnițele (Stelnițele) și tóte insectele din casă stîrpi**
Procednra e fórte simplă: în localitățile unde se află lighiónele, sĕ așază o sobă (cuptor) mică în care se arde un material preparat. În timp de 3 óre arḑênd acest material, odaia și mobilile se curăță cu desevêrșire și ploșnițele mor în tóte crepăturile, și în orĭ-ce mobilă. — Până acum sau făcut mai multe încercărĭ
Rog pe Onor. public, a cerca numai o singură dată, și garantez de stîrpirea acestor insecte.
Cu tótă stima
GLIGORE ALBU,
măestru zugrav,
Brașov, Cacova de mijloc nr. 14.
3—16

Antreprise de pompe funebre
E. Tutsek
Brașov, Strada Porții Nr. 3.
vis-à-vis de Băcănia Stéua Roșie.
Recomandă Onor. public la casurĭ de mórte, așeḑămêntul sĕu de înmormêntare bogat asortat în carĭ tóte obiectele, atât sortele mai de rênd, cât și cele mai fine, se pot căpăta **cu prețurĭ ieftine.**
Comisiune și **depou de sicriurĭ** de **metal** ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.
Fabricarea propriă a tuturor **sicriurilor** de **lemn,** de **metal** și **imitațiunĭ** de **metal** și de **lemn** de **șteiaru.**
Depou de **cununĭ** pentru monumente și **plantici** cu prețurile cele mai moderate.
Representanță de monumente de **marmură**, carĕ **funebre proprii cu 2 și cu 4 cai,** precum și un **car funebru** vênĕt, pentru **copii,** precum și cioclii.
Comande întregĭ se esecută **prompt și ieftin,** iau asupră-mĭ și **transporturĭ de morțĭ în strĕinătate.**
La casurĭ de mórte a se adresa la
1—* **E. Tutsek.**

Institut indigen!
Banca de asigurare
„TRANSILVANIA“
SIBIIŬ, Strada Cisnădiei nr. 5.
Fondată la 1868. **Edificiile proprii.**
Primesce în condițiunĭ favorabile:
usigurărĭ contra focului și esplosiunilor,
asigurărĭ de viață și de rente viagere,
usigurărĭ contra furtului prin spargere,
asigurărĭ de accidente și de sticlă.
Valorĭ asigurate 105 milióne coróne.
Despăgubirĭ prestate 7 milióne coróne.
Fondurĭ de reservă și garanție 2 milióne coróne.
Informațiunĭ dela **Direcțiune** în Sibiiu și prin **agenturile principale din Arad, Bistrița, Brașov, Cluj,** cum și prin **subagenții** din tóte comunele mai marĭ.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nr. 1783—1906.

Concurs.

La postul de oficial orăşenesc de cl. III-a devenit vacant prin mórtea lui Eduard Bittermann, eserîu concurs sub condiţiunile de mai jos şi provoc pe toţĭ aceia, carĭ voiesc a competa la acest post, ca până în **20 Martie 1906** st. n. sĕ-şĭ înainteze petiţiunile corect instruite cătră subscrisul în decursul órelor oficióse, deórece acele petiţiunĭ, carĭ vor sosi mai târdiu, nu se vor lua în consideraţie.

Acest post este împreunat cu următórele emolumente. Salariu anual de: 1200 cor.

Bani pentru quartir 300 cor. şi

Cinci quinquenale în înţelesul §§-ilor 116 şi 119 din statutul de organisaţiune al oraşului.

Concurenţii au de a dovedi:

1) Etatatea (prin estrasul din matricula botezaţilor).

2) Moralitatea (prin atestat de moralitate).

3) Studiile făcute.

4) Starea sanitară.

5) Ocupaţiunea de până acum.

6) Cum că posed limba maghiară şi germană în scris şi verbal, éră limba română cel puţin verbal.

Concurenţii au de a se obliga în petiţiune, că la provocarea senatului orăşenesc sunt capabili a depune în decurs de 8 dile la casa oraşului o cauţiune corespundĕtóre salariului de pe un an.

In înţelesul §-lui 111 oficialului orăşĕnesc nu 'i este permis a esercia industrie, séu a fi membru extern séu intern la vre-o óre-care societate de antreprinderĭ, séu în general a sĕ ocupa cu astfel de afacerĭ, în urma căreia ar deveni dependent de orĭ cine.

Brassó, în 22 Februarie 1906.

Dr. Frideric Jekel,
vice-comite.

1—2,1284.

Un culegĕtor tipograf,

se primeşte numai decât la tipografia „Carmen", Cluj. — Condiţia e sigură. Reflectanţii sĕ se adreseze la subscrisul

Petru P. Bariţiu,

Cine sufere de Soldină, reumatism

se nu folosésca alta doftorie, decât se cumpere o sticlă de

Fluid de reumatism al Dr. Flesch

care vindecă mai sigur ca orĭ şi care doftorie **Soldină, reumă, durerĭ de spinare, Slăbiciunĭ de mâni şi picioare** causate prin aruncătură, ostenélă, scrintire. Se foloseşte şi intern şi extern. Efectul se simte în scurt timp şi la boale învechite, la care n'au folosit băi séu altă doftorie. — **Şe capĕtă numai la inventator** şi singurul producent:

Dr. EMIL FLESCH „Magyar korona" farmacie. Györ, Baross-ut 24.

Deposit principal pentru **Budapesta** farmacia **Tőrök J.** VII, Király-utcza 12, şi la farmacia **„Opera"**, Andrássy-ut 26.

1 sticlă de 1½ decilitru 2 cor. Sticle familiare pentru folosire mai îndelungată 5 cor. Se trimit francate la comandă de 2 sticle micĭ séu 2 sticle familiare.

18—50.2004.

Unde se mănâncă bine şi se béu VINURĬ curate de Mediaş **BERE de Pilsen „Urquell"** próspĕtă dela cep în fie-care ḑi? ? La

Restaurantul Schwarzburg în Braşov, Str. Spitalului nr. 20.

De o cercetare numerósă se rógă

C. R. GLIGORE CRISTEA,
conducĕtorul restauratului.

169—0

„SILVANIA", institut de credit şi economii, societate pe acţii în ŞIMLEUL-SILVANIEI.

Convocare.

Domnii acţionarĭ ai institutului de credit şi economii **„Silvania"** societate pe acţiunĭ, în vîrtutea §-lui 29 din statute se învită la

a XVIII-a adunare generală ordinară,

care se va ţinĕ **în Şimleul-Silvaniei la 19 Martie 1906 st. n.** înainte de ameaḑĭ la 10 óre, în localitatea institutului.

Obiectele puse la ordinea ḑilei sunt:

1. Raportul anual al direcţiunei;
2. Raportul comitetului de revisiune asupra computului anual, al bilanţului şi al propunerilor pentru împărţirea profitului;
3. Stabilirea bilanţului anual şi fixarea dividendelor.
4. Determinarea scopului, spre care este a se întrebuinţa suma provĕḑută în §. 98 p. f.
5. Alegerea alor 6 membri în direcţiune şi a lor 6 membri în comitetul de supraveghiere.
6. Eixarea preţului marcelor de prezenţă şi a onorarelor-plată.
7. Eventuale propunerĭ.
8. Esmiterea alor 3 membri pentru verificarea procesului verbal.

Şimleul-Silvaniei, în 21 Februarie 1906. **Direcţiunea.**

CONTUL BILANŢULUI.

ACTIVE:

		Cor.	f.
Cassa în numĕrar	18699.21		
Timbre la cassă	1906.92	20606	13
Cambii de bancă escomptate		1960024	42
Cont-Curent		325868	17
Imprumuturĭ pe hipotecă		678755	07
„ „ obligaţiunĭ		55800	74
„ „ amanete		1440	—
Efecte		122231	13
Depunerĭ proprii		5169	—
Casele instit. şi la alte realităţĭ		166055	81
Bon în Gir.-Con. şi alte băncĭ		7462	25
Saldul cassei de păstr. postală		4314	59
Mobiliar	3828·10		
„ după descriere	328·10	3500	—
Interese de reescompt anticip.		8772	94
„ „ efecte neridicate		3068	—
Interese restante		9992	08
Avansurĭ, vadii şi div. debitorii		11505	—
		3384565	33

PASIVE:

	Cor.	f.
Capital social	300000	—
Fondul de reservă	260302	—
„ „ pensiune	26619	67
„ „ cultural	2169	84
Depunerĭ pantru fructificare	1,767,045	81
Cambii de bancă reescomptate	885292	09
Interese trans. anticipate	37527	98
Dividende neridicate	1575	—
Deposite la cassă	6135	10
Dărĭ restante	11650	—
Diverse conturĭ creditóre	5900	16
Profit curat	80347	68
	3,384,565	33

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Contul Profitului şi Perderilor.

EŞITE:

		Cor.	f.
Interese:			
pentru depunerĭ spre fructificare	82506·95		
„ reescompt	48199·25	130706	18
Salar:			
pentru funcţionarĭ, membrii în direcţiune şi comitet de revis.	28437·37		
Marce de presenţă	1215·—		
Relut de cortel	2040·—		
Telefon, tipărituri, porto, luminat	16453·23	48145	60
Dare:			
dare directă	11000·—		
„ după int. la dep.	8262·31	19262	31
Amortisărĭ		1174	02
Chirie de birou		2000	—
Profit curat		80347	68
		281635	79

ÎNTRATE:

		Cor.	f.
Interese:			
dela cambii de bancă escomp.	166054·63		
„ credite de cont curent	25732·07		
„ „ pe hipotecă	57863 40		
„ „ „ obligaţiunĭ	4623·59		
„ depunerĭ proprii	478·—		
de întârdiere	6643·53		
dela credite de amanet	121·76		
dela efecte	4337·44	265854	42
Chirii şi arêndĭ		5083	42
Provisiunĭ şi alte venite		10697	95
		281635	79

Şimleu, la 31 Decemvrie 1905.

Andreiu Cosma m. p.,
director-esecutiv.

I. P. Lazar m. p.
şef-comptabil.

DIRECŢIUNEA:

George Pap de Băseşti m. p., preşedinte. *Alimpiu Barboloviciu* m. p., *Vasile Pap* m. p., *George Maior* m. p.

Michail Bohăţiel m. p., *Augustin Marcuş* m. p., *Augustin Vicaşiu* m. p., *Vasile Pătcaş* m. p.

Subsemnatul comitet esăminând acest cont, l'am aflat în regulă şi consonanţă cu registrele institutulu

Şimleu, la 20 Februarie 1906.

Comitetul de revisiune:

Dr. Oct. Felecan m. p. *Teodor Pop* m. p. *Aurelu Orian* m. p. *Antoniu Bălban* m.

Cel mai ieftin isvor de cumpărare! **Cumpărare de ocasie!**

În urma cumpărăturilor avantagióse ce am făcut, recomandăm On. public tóte mărfurile nóstre. Ne rugăm a se convinge în persónă despre ieftinătate şi bunătate.

Cu distinsă stimă: **Karácsonyi Kiss M. şi Velits** Strada Vămei nr. 6, la Crucea albă.

Tipografia A. Mureşianu Braşov.